

ΕΡΜΗΣ ὁ ΛΟΓΙΟΣ.

Τῇ 15.

12

Ἰουνίου.

1818

Χρέος μας κρίνομεν, ἀπάντων χρεῶν δικαιοτάτον, νὰ κηρύξωμεν διὰ τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ τὴν ἡγεμονικὴν ταῦντι φροντίδα, τὴν ὁποίαν δεικνύουσιν ἀπαύτως οἱ ὑψηλότετοι καὶ θεοσεβέστατοι Αὐθένται ὅ,τε τῆς Οὐγκροβλαχίας καὶ ὁ τῆς Μολδαυίας εἰς περίβαλψιν τῶν Μουσῶν καὶ ἐξάπλῳ τῆς παιδείας εἰς τὸ περιφιλημένον Ἑλληνικὸν ἡμῶν γένος. Γνωστὸν εἶναι εἰς ὅλους, ποίαν κηδεμονίαν δεικνύει πολλαχῶς τὸ θεοφρούρητον ὕψος τοῦ ὁ Αὐθέντης τῆς Οὐγκροβλαχίας ἸΩΑΝΝΗΣ Γεωργίου ΚΑΡΑΤΖΑΣ εἰς τὸ νὰ μορφώσῃ τῶν Βουκουρεσίων τὸ Λύκειον εἰς εἶδος Πανεπιστημίου, ὥστε νὰ διδάσκηται εἰς αὐτὸ πᾶν εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ γένους μας ἀνάλογον καὶ χρησίμimon μάθημα. Καὶ διὰ τοῦτο δὲν διαλείπει νὰ προσκαλῇ πανταχόθεν ἄνδρας σοφοὺς, εἰδήμονας τῆς διδασκαλικῆς μεθόδου, διὰ νὰ εἰσάξῃ πᾶσαν παιδείαν καὶ γνῶσιν, ἀμέσως μὲν εἰς τοὺς δι' αὐτὸν εὐδαίμονας Δάκας, ἐμμέσως δὲ καὶ εἰς ὅλον τὸ Ἑλληνικὸν γένος.

Ἀπὸ τὰ αὐτὰ δὲ φρονήματα κινούμενος καὶ ὁ ὑψηλότετος Αὐθέντης πάσης Μολδαυίας Ἰωάννης ΣΚΑΡΛΑΤΟΣ Ἀλεξάνδρου ΚΑΛΛΙΜΑΧΗΣ, ἐπαγρυπνεῖ πατρικῶς καὶ φιλανθρώπως εἰς τὴν καλὴν κατάστασιν καὶ αὔξησιν τῆς ἐν Ἰασίῳ ἡγεμονικῆς Σχολῆς, εἰς τὴν ὁποίαν χαίρει ἡ φιλογενὴς καρδιά του τὰς προσόδους τῶν πανταχόθεν συρρέοντων μαθητῶν. Μὴ ἀρκούμενος δὲ εἰς μόνην τὴν φροντίδα τῶν θεθέντων ἐμπιστευθέντων αὐτῷ λαῶν ὁ θεοφρούρητος οὗτος Ἠγεμὼν, καὶ σπεύδων νὰ δεῖξῃ καθολικωτέραν τὴν εἰς τὴν παιδείαν ἀξιάγαγον κλίσιν του, ἐξέδωκεν αὐθεντικὸν Χρυσόβουλλον Λόγον, διὰ τοῦ ὁποίου προικίζει διὰ πάντα τὸν Λόγιον Ἑρμῆν μὲ διακόσια γρόσια ἐτήσιον πρόσδοτον, προμηθεύμενος τὴν ἀδιάλοπον συνέχειαν τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ. Τὸ μὲ συνέσιν ἐπίσης καὶ φιλαν-

θραυπίαν εσλισμένον δεσυντήρητον ὕψος του ἔκρινεν ἀναγκαίαν τὴν φιλολογικὴν μας ταύτην ἐφημερίδα εἰς αὐξήσιν τῆς τῶν Ἑλλήνων παιδείας κατὰ δύο λόγους· πρῶτον μὲν, ὅτι συνάπτει καὶ συγκεντρώνει εἰς ἓν τὰς γνώσεις τῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα κοπιαζόντων πρὸς φωτισμὸν τοῦ γένους σοφῶν διὰ διαφόρων φιλολογικῶν εἰδήσεων, τὰς ὁποίας μεταδίδουσιν εἰς ἀλλήλους διὰ τῆς ἐφημερίδος· δεύτερον δὲ, ὅτι καθυποβάλλει εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των τὰς εἰς τὴν παιδείαν νέας πρὸς τῆς φωτισμένης Εὐρώπης, πρὸς τὴν ὁποίαν ἀμιλλώμενοι τὸ κατὰ δύναμιν τελειοποιούμεθα εἰς τὰς γνώσεις μας, καὶ προβαίνομεν βαθμιδὸν εἰς τὰ κρείττονα.

Τοιαύτας ἡγεμονικὰς τῶντι γνώμας καὶ ἀληθείας περιέχει ὁ περὶ τοῦ ἐτησίου τούτου φιλοδωρήματος εἰς τὸν Λόγιον Ἑρμῆν ἐκδοθεὶς τοῦ φιλογενεστάτου Ἡγεμόνος τῆς Μολδαυίας Χρυσόδουλλος λόγος, τὸν ὁποῖον μετὰ χαρᾶς κοινοποιούμεν σήμερον εἰς τοὺς ἀναγνώσας ἡμῶν, ὄντες βέβαιοι, ὅτι θέλει εὐφράνει ὅλους ὁ ζῆλος καὶ τὸ φιλόκαλον ἦθος τοῦ Ἡγεμόνος. Βλέπει πᾶστις τῶν ὁμογενῶν ἐντεῦθεν, ὅτι ἔχομεν πατέρας, προσάτας, κηδεμόνας, ἀνδρας καὶ σοφία καὶ ἀρετῇ καὶ φιλογενεῖα κατηγλαῖσμένους, διακρίνοντας τὰ ἐπωφελεῖ, βοηθοῦντας τὰ καλὰ, ἐπιθυμοῦντας ὁλοφύχως τὴν ἐπὶ τὰ κρείττονα πρόδοῦν μας. Ὁμολογοῦντες λοιπὸν δημοσίᾳ τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν εἰς τὸ θεοφροῦρητον ὕψος του διὰ τὴν πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀτελεῖς ἔτι ὑπουργοὺς τοῦ κοινωφελεστάτου τούτου χρήματος ἡγεμονικὴν αὐτοῦ προμήθειαν ἐπευχόμεθα εἰς τὸν περιφανέστατον ἡμῶν Αὐθέντην πᾶσαν εὐδαιμονίαν πρὸς εὐδαιμονίαν καὶ τῶν διοικουμένων ὑπ' αὐτοῦ λαῶν, καὶ ὅλου μας τοῦ γένους.

Ὁ Χρυσόδουλλος Λόγος ἐσυνωδεδεῦθη πρὸς ἡμᾶς μὲ τὴν ἀκλόουθον ἐπιστολὴν τοῦ εὐγενεστάτου Ἀρχοντος Μεγάλου Ἡεμισου Κυρίου Θεοδώρου Νέγρη:

Κύριοι ἐκδότης τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ!

Τὰ περιοδικὰ τῆς φιλολογίας συγγράμματα ἐκεῖνο διαφορετικὸν ἔχουσι τῶν ὅσα λοιπὰ εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν ἐθνῶν συντελοῦσιν, ὅτι προβαίνουσιν τελειοποιούμενα κατὰ λό-

γον τῆς προόδου αὐτῆς. τὰ μᾶλλον πεφωτισμένα ἔθνη ἔχουσιν ἀναγκαίως τὰς λαμπροτέρας φιλολογικὰς ἐφημερίδας, ἐν ᾗ καὶ τὰ ἥττον νὰ ἔχωσιν ἐνδεχόμενον ἐτέρου εἶδους συγγραμματαίνα τελειότατα. τὴν τελειότητα λοιπὸν τοῦ Λογίου Ἑρμοῦ πρέπει κυρίως νὰ περιμένωμεν ὅταν τελειοποιηθῇ τῆς Ἑλλάδος ὁ φωτισμός, ὅστις εἰς τὸ ἐξῆς, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, εἶν' ὅχ' εὐκταίος, ἀλλ' ἐπιθυμητός. εἶναι ὁμῶς καὶ σχετικὴ τελειότης εἰς τὰ πράγματα, τὴν ὁποίαν ὡς πρὸς τὸν Λ. Ἑρμῆν πρέπει νὰ ἐξετάζωμεν εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν μέσων, δι' ὧν συντελεῖ εἰς τὴν καλλιέργειαν. ὡς πρὸς ἔθνος ἔξυπνον καὶ φιλότιμον συμφορώτερον δὲν εὗρισκω τῆς συναισθήσεως τῆς ἰδίας γυμνώσεως· ἡ σύγκρισις ἄρα τῶν ἀλλοτρίων φώτων μετὰ τῶν Ἑλληνικῶν εἶναι τὸ μέσον τὸ συντελεστικώτερον· καὶ ἐπειδὴ εἰς τοῦτ' ὅχι ἀδιαφοροῦντα παρατηρῶ ἀπό τινος καιροῦ τὸν Λ. Ἑρμῆν, τὸν φρονῶ τελειοποιούμενον.

Οἱ εἰς τοῦτο ὑμέτεροι ἀγῶνες, ἐφ' ὅσον ἔλλειψιν πάσχετε τῆς ἀναγκαιοτάτης πολυχειρίας διὰ τὴν ἀχρηματίαν, ἐπὶ τοσούτον ἀξιεῖσθαι, καὶ εὐγνωμοσύνης αἰσθήματα διεγείρετε ἡμῖν ἅπασιν κατ' ἀλήθειαν· εἰς δ' ἔμπρακτον ἐνδείξιν αὐτοῦ τούτου, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ εἰς σερέωσιν τοῦ Λ. Ἑρμοῦ, ἀπελύθη πρὸς ὑμᾶς καὶ τὸν Λ. Ἑρμῆν αὐθεντικὸν Δίπλωμα τὸ κατ' ἐκλαμπρον δοθεῖσαν μὲν ἐπιταγὴν ἐμπερικλειόμενον· ἀναγινώσκοντες δὲ θέλετε ἰδῆ τὰ ἐνδιαλαμβανόμενα.

Παρακαλῶ, Κύριοι, μετ' ἐνστάσεως νὰ ἔχετε πρὸ ὀφθαλμῶν ῥεῖποτε καὶ ὅσα γράφετε ἐν τῷ Λ. Ἑρμῇ τὴν διαληφθεῖσαν σύγκρισιν, παρατηροῦντες ἄλλως τὴν ἀποφυγὴν τῆς ἔριδος μεταξὺ τῶν συνεργαζομένων ἡδὴ τῶν ὁμογενῶν τὴν ἐκπαίδευσιν.

Ἐγχαίνοιτε.

Ἐν Ἰασίῳ τῇ λ'. Μαρτίου αἰωή'.

Πρόθυμός εἰς τοὺς ὀρίσμοὺς ὑμῶν,
Θεόδωρος Νέγρης.

Ὁ δὲ Χρυσόβουλλος Λόγος αὐτὸς ἔχει οὕτως:

Ἰωάννης Σκαρλάτος Ἀλεξάνδρου Καλλιμάχης BB. ἐλέω Θεοῦ Αὐθέντης καὶ Ἡγεμῶν πάσης Μολδαυτίας.

Τὸ εἶναι πρὸς ὃν ὅρον προηγουμένως τὸν ἄνθρωπον ἔχοντα, περὶ πλείους εἰκὸς ποιεῖσθαι τὰ πρὸς ἀκριβεζέραν τεί-

νοντα διάγνωσιν καὶ κατάληψιν τῶν δι' ὧν περ εἴη ἂν ἐπι-
 δόλω τούτου γενέσθαι, καὶ δεινὸν οἱ ἐγγίγνεσθαι ἔρωτα τῆς
 τούτων τελειοποιήσεως· ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ κατὰ φιλοσόφους τοῦ-
 το εὖ εἶναι μηδὲ πωσιοῦν ἐπικοινωνεῖ τοῖς ἐκτὸς ἡμῶν· ὁρῶ-
 μεν καὶ γὰρ διαφόρου τάξεως καὶ καταστάσεως ἀνθρώποις κτη-
 τῶν· δῆλον ἐστὶν ἐξ ἡμῶν αὐτῶν πηγάζον, καὶ τὴν ἔδραν ἔ-
 χον ἐν αὐτῇ τῇ ψυχῇ· ὥντινα δὴ τὸ κυριώτατον ἀπάντων τῶν
 ἐν ἡμῖν οὔσαν κατακοσμεῖν ἄξιον τοῖς ἀπὸ τῶν ἀρετῶν πλεο-
 νεκτίμασι, καὶ καλλύνοντας λαμπρύνειν παιδρῶς πολλαῖς ταῖς
 τοῦ ἔντος εἰδήσεσιν· ὃ δὴ κυρίως καὶ πρώτως παρέχεται τὸ
 σεμνὸν τῆς φιλολογίας καὶ παιδείας, ὡς παντί του κατάδη-
 λον· δι' αὐτῆς γὰρ διακρίνειν τὸ πολυτίμητον ἐκείνο τοῦ ἀ-
 ληθοῦς μέριον, τὸ ἐν τῷ βυθῷ κείμενον, καὶ τὰ ἡμῖν ὡς ἀ-
 ληθῶς συμφέροντα διαγιγνώσκειν ἔχομεν. αὐτὴ γὰρ αὕτη
 ἀφαιροῦσα ἡμῶν τὴν πολλὴν ἀχλὺν τῶν νοερῶν ὀφθαλμῶν
 ποιεῖ διασέλλειν ἡμῶν θεόν, ἡδὲ καὶ ἄνδρα, κατ' ἀρετὴν δ' οὕτω
 βιοῦντας, τὸν τ' ἐνταυθ' εὐτυχῶς διάγειν βίον, καὶ τὴν μετὰ
 ταῦτα ἡμῖν αὐτοῖς προευτρεπίζειν μακαριότητα. καὶ γὰρ τὴν
 ἐνταυθ' ἀρετὴν ἡκιστα ἀγέραςον εἶναι ἐν τῷ μετὰ ταῦτα βίῳ
 πεποιθήμεν. Συνελόντι δὲ εἰπεῖν, ἅπαντα τὰ γαθὰ, οἷα δὴ τις
 ἀγωνοθέτης ἐπιχορηγοῦσα ἐπιβραβεύει, καὶ οἱ ταύτην ἀσκοῦν-
 τες, ὡς προσήκει καὶ δεῖ, οὗτοι δὴ μόνοι ἄξιοι τῆς μεγα-
 λοπρεποῦς τοῦ ἀνθρώπου φύσεώς τε, καὶ κλήσεως, ὅσοι δὲ
 τούναντίον ἀπώτροφοι ἐκείνης, καὶ τῆς ὑπεροχῆς ταύτης ἐκ-
 πεσόντες κακῇ μείρᾳ, ὡς τέλεον ἀποζωοθέντας, οὐδὲ ἀνθρώ-
 πους προσήκει καλεῖν· καὶ γὰρ ὁ τὸν μὴ εἰδότα τὴν τοῦ τε-
 τραγώνου πλευρὰν ἀσύμμετρον οὔσαν τῇ διαγωνίῳ οὐδὲ ἄν-
 θρωπον ἀξίον καλεῖν, τί ἂν ἐκάλεσε τοὺς τέλεον παιδείας
 ἀπέχοντας; πάντα τινὰ τὸν φιλανθρωπίας καὶ φιλογενείας ἀν-
 τιποιούμενον, καὶ τῇ περὶ τὰ θεῖα εὐσεβεῖα σεμνυνόμενον,
 ἔλαις δυνάμεσιν ἑαυτὸν συντελεῖν δεῖ παρέχειν πρὸς μετάδοσιν
 παντὶ τῷ γένει τῶν ἀπὸ τῆς παιδείας φωταυγίων καὶ ἐλλάμψεων·
 τῶν ἀναδιδουσῶν οἶονεῖ τῷ ἀνθρώπῳ πηγὰς ὡς ἀληθῶς ἀκε-
 νάτους ἐνταυθα μὲν οὐ ἔφημεν εὖ εἶναι, ἐξῆς δὲ τῆς αἰω-
 νίου μακαριότητος. ἀλλὰ χάρις τῇ ἀνωτάτῳ Προνοίᾳ τῇ τὰ
 καὶ ἡμᾶς εὐμένεσιν ὅμμασί ποτ' ἐπιδούσῃ, ὅτι τὸ Ἑλληνι-
 κὸν ἤδη περὶ παιδείαν ἐπιδίδόν, γιγανταῖα ποιεῖται τὰ
 ῥήματα, ὅλον τε ἐνθουσιαστικῶς ἔχον περὶ τὴν ἀνάκτησιν τῆς

παιδείας, φιλοπονία ἀτρώτῳ καλλιεργεῖ, καὶ ἀμφιλαρεῖ ἐπιμελείᾳ ἐπάρδει τὰ γενναῖα ταύτης ἀναβλασθήματα. καὶ δὴ καὶ ἡμεῖς ἐπὶ ταῖς ἀγαθαῖς ταύταις τῶν Ἑλλήνων ἐλπίσιν οὐ μόνον χαίρομεν, ὡς εἰκὸς, ἀλλὰ καὶ συντελεῖν τὰ δυνατὰ βουλόμεθα, ὡς ὀφείλουτες· καὶ ἐπειδὴ τὰ περιοδικὰ τῆς φιλολογίας γράμματα, τῶν εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ γένους συντελούντων, οἷς δὴ καλῶς ποιῶντες οἱ ὁμογενεῖς χρῶνται ἀνδρες καλοῖτε ἀγαθοὶ, οὐχ ἥττον χρήσιμα, μᾶλλον δὲ δρασιμώτερα, οἷα δὴ συγκεντροῦντα μὲν τὰς γνώσεις τῶν ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα διεσπαρμένων ἀνδρῶν ἐπισήμων, τῷ δὲ τοῦ ἀνὰ τὴν Εὐρώπην βαθμοῦ τῶν φώτων παραλληλισμῷ, πρὸς τὸ τῶν ἡμετέρων, ποδηγετοῦντα πρὸς συναίσθησιν τῶν ὧν χρῆζομεν, καὶ διὰ τοῦτο προθυμοτέρους πρὸς παιδείαν τοὺς Ἑλληνας ἀπεργαζόμενα· δεῖν ἔγνωμεν ἀφοσιούμενοι τὰ πρὸς τὴν Ἑλλάδα, συνεισενεγκεῖν οἰουνδήποτε, πρὸς διαμονὴν καὶ διηνέκειαν τῆς φιλολογικῆς ταύτης ἐφημερίδος, ἣν ἤδη οἱ φιλογενεῖς Θεόκλητος Φαρμακίδης, καὶ Κωνσταντῖνος Κοκκινάκης ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας ἐκδιδόασιν, τοῖς φιλολόγοις διανέμουντες ὑπὸ τῷ ΛΟΓΙΟΥ ἙΡΜΟΥ ὀνόματι, καὶ παρέχειν τοῖς ἐκδότης αὐτοῖς ἐκ τῶν Αὐθεντικῶν Ἡμῶν προσόδων τῶν Ἀλικῶν καὶ Τελωνίων, ἀνὰ ἑκατὸν γρόσια κατὰ πᾶν ἔτος, τὸ δὲ ὅλον διακόσια· ἐφ' ᾧ δὴ καὶ ὁ παρὼν Ἡμέτερος Αὐθεντικός ἀπελύθη Χρυσόβουλλος λόγος. ἄξιούμεν δὲ καὶ τὸν Πανιερώτατον καὶ κατὰ πνεῦμα σεβάσμιον Ἡμῶν πατέρα Μητροπολίτην τῆς Θεοσώζου ταύτης Τζάρας τῆς Μολδαβίας, παραλαβόντα τοῦτον καὶ ἐγκαταβέμενον εἰς τὰ τῆς Μητροπόλεως γραμματοφυλάκεια, ἀπαιτοῦντα ἀπὸ τῆς Αὐθεντικῆς Ἡμῶν Βεξιαρίας τὴν διαληφθεῖσαν ποσότητα ἀποπέμπειν ἀσφαλῶς ἀνὰ πᾶν ἔτος ἐν τεταγμένῳ τῷ χρόνῳ τοῖς τοῦ ΛΟΓΙΟΥ ἙΡΜΟΥ ἐκδόταις, Θεοκλήτῳ Φαρμακίδῃ, καὶ Κωνσταντίνῳ Κοκκινάκῃ· εἰ δὲ ποτε παύσῃται ἡ τῆς ἐφημερίδος ταυτησὶ ἐκδοσις, τὴν ἱερὰν Μητρόπολιν ἀποδιδόναι ταῦτα τὰ χρήματα τῇ διαδεξαμένῃ· ἢ δ', ὃ μὴ γένοιτο, τέλεον ἐκλίπη ἑλληνικῆς ἐφημερίδος ἐκδοσις, τὰ ρηθέντα διακόσια γρόσια δίδοσθαι τῇ ἐνταῦθα Ἑλληνικῇ σχολῇ. ἄξιούμεν δὲ καὶ τοὺς, ὅσοι μετ' ἡμᾶς ἡγεμονεύσουσι τῆς Θεοσώζου ταύτης Τζάρας, ἐκλαμπροτάτους Αὐθέντας, πρόνοιαν ὡς εἰκὸς ποιούμενους τῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ περὶ τὰ καλὰ ἐπιδόσεως, δι

ιδίων αὐτῶν χρυσοδούλων λόγων ἐμπεδῶσαι τὴν παρ' ἡ-
μῶν ταύτην χορηγίαν, ἵνα ἀμετακίνητος διατελῇ ἡ τῆς Ἑλ-
λάδος ἐπικουρία ἀπὸ τῶν ἐν ὑπεροχῇ καὶ δυνάμει. ἈΠΕΛΥ-
ΘΗ ΤΩ ΧΙΛΙΟΣΤΩ, ΟΚΤΑΚΟΣΙΟΣΤΩ, ΔΕΚΑ ΤΩ, ΟΥΔΩ, ὅ-
ΤΕΙ, ΚΑΤΑ ΛΗΓΟΝΤΑ ΜΗΝΑ ΤΟΝ ΜΑΡΤΙΟΝ. ΤΩ
ΕΚΤΩ ΕΤΕΙ ΤΗΣ Β'. ΗΜΩΝ ΗΓΕΜΟΝΙΑΣ, ΕΝ ΊΑΣΙΩ,
ΤΗ ΑΓ'ΘΕΝΤΙΚΗ, ΗΜΙΝ ΚΑΘΕΔΡΑ.

Ἰω. Σκαρλάτος Καλλιμάχης ΒΒ.

(Τ Σ.)

ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ
πρωτοτύπου.

Γρηγόριος Μάνου Μέγας
Ποσέλνικος.

Ἐθεώρησεν

Κωνσταντῖνος Κάντας μέγας

Βεσιάρης.

Νικόλαος Ρωσσέτος Γ'.

Λογοθέτης.

Κατεχωρίσθη ἐν τοῖς
τῶν Χρυσοδούλων Κώδιξι.

Κωνσταντῖνος Βείσας.

Τοῦτο ἴσον ἀπαράλλακτον ἐκ τῆς παραλλήλου συγκρί-
σεως φανέν τοῦ πρωτοτύπου ἐν τῷ Γραμματοφυλακίῳ τῆς
ιεραῆς Μητροπόλεως κατατεθειμένου χρυσοδούλου λόγου· βε-
βαιεῖται παρ' ἡμῶν.

αἰγι. Μαρτίου κή.

(Τ. Σ.)

Ταπεινὸς Βενιαμὶν Μητροπολίτης
Μολδαβίας.

ΦΥΣΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ.

Περὶ τῶν Ἠφαισειῶν ἢ Πυριπνύων ὀρέων.

(Ἀκολουθία καὶ τέλος. Ἰδ. Ἀρ. 11).

Ἐπαρτήρησαν εἰς τὸν Βεζούδιον ὅτι ἔρχεται (πύξει)
ἀπὸ τὴν θάλασσαν κάποιος ἄνεμος, ὅστις εἰσχωρεῖ εἰς τὸ ὅρος,

καὶ εὐθὺς ὅπου φυσήσῃ ἄνεμος ἀπὸ τὴν ξηρὰν, παύει ὁ ἦχος, ὅς τις ἀκούεται εἰς κάποιας κοιλότητος, ὡς εἰάν ἐπερυῖσε ὑποκάτω χείματος, καὶ ἐνταυτῷ φαίνονται νὰ σμικρύνονται καὶ αἱ ἀναθυμιάσεις, αἱ ὅποιαι ἐξέρχονται ἀπὸ τοῦ Βεζουβίου τὸ ζόμιον, ὅταν δὲ φυσῇ ὁ ἄνεμος ἀπὸ τὴν θάλασσαν, ἀρχίζει πάλιν αὐτὸς ὁ ὁμοιος μὲ χείμαρον βόμβος, καὶ αἱ ἀναθυμιάσεις τῶν φλογῶν καὶ τοῦ καπνοῦ, διότι τὸ νερὸν τῆς θαλάσσης διαδύεται εἰς τὸν βουνὸν ποτὲ μὲν εἰς μικροτέραν, ποτὲ δὲ εἰς μεγαλιτέραν ποσότητα, καὶ πολυλakis συνέβη νὰ ἐξεράσῃ αὐτὸ τὸ Ἡφαίσειον τέφρας καὶ νερὸν (α) ἐνταυτῷ.

Κάποιος σοφὸς, ὁ ὁποῖος συγκρίνει τὴν παροῦσαν τοῦ Βεζουβίου κατάρασιν μὲ τὴν προτέραν, λέγει, ὅτι πρὸ τῆς ἐξερεύξεως τῆς συμβάσεως κατὰ τὸ 1631, τὸ εἶδος τοῦ χωνίου, σχῆμα τὸ ὁποῖον εἶχε τοῦ Βεζουβίου ὁ κρατὴρ, εἶχε σκεπαθῇ ἀπὸ δένδρα καὶ χόρτα, ὅτι ἡ μικρὰ πεδιάς ἡ ἀποπερατούσα αὐτὴ ἦτον κάλλιστος βοσκότοπος, ὅτι ἀναχωρῶν τις ἀπὸ τὸ ἀνώτερον χεῖλος τοῦ ἄντρου (gouffre) ἔπρεπε νὰ περάσῃ ἐν μίλλιον ἕως νὰ φθάσῃ καταβαίνωντας εἰς τὴν πεδιάδα αὐτήν, καὶ ὅτι εἶχεν αὐτὴ περὶ τὸ κέντρον τῆς ἐν ἄλλῳ ἄντρῳ, εἰς τὸ ἐποῖον διὰ νὰ κατεβῇ κανεῖς ἔπρεπεν ὁμοίως νὰ περάσῃ ἐν μίλλιον ἀπὸ δρόμους ξενοῦς καὶ ἐλικοειδεῖς, οἱ ὁποῖοι ἔφεραν εἰς ἄλλο πλέον εὐρίχωρον μέρος περικυκλωμένον ἀπὸ σπήλαια (cavernes), ἀπὸ τὰ ὅποια ἔδιναι ἄνεμος τόσο σφοδρὸς καὶ τόσο ψυχρὸς, ὥστε ἦτον ἀδύνατον νὰ ὑποφέρῃ κανεῖς. Κατὰ τὴν αὐτὴν παρατηρητὴν ἡ κορυφὴ τοῦ Βεζουβίου εἶχε τότε πέντε μίλλια περιφέρειαν· ὅθεν δὲν εἶναι παράξενον ἐκεῖνο ὅπου εἶπαν κάποιοι Φυσιολόγοι ὅτι, ἐκεῖνο ὅπου βλέπομεν τῶρα ὡς δύο βουνούς (ἢ δικόρυφον) ἦτον ἐν ποτὲ, καὶ ὅτι ὁ κρατὴρ ἦτον εἰς τὸ μέσον, καὶ ὅτι, ἐπειδὴ τὸ μεσημβρινὸν μέρος συνέπεσεν (s'étant éboulé) ἀπὸ καμμίαν ἐξέρευξιν, ἐγίνεν ἐκεῖνη ἡ κοιλάς, ἣτις διαχωρίζει τὸν Βεζουβίον ἀπὸ τὸν βουνὸν Σόμμα.

Σημειᾷναι ὁ κύριος Στέλλερ, ὅτι τὰ Ἡφαίσεια τῆς ἀρκτικῆς Ἀσίας εἶναι σχεδὸν πάντοτε μεμόνωμένα, ὅτι ἔχουσι τὴν

(α) Description historique et philosophique du Vesuve par M. l'Abbé Meccati. Journal étranger. mois d'octobre 1754.

αὐτὴν παρ' ἐλίγον ἐπιφάνειαν, καὶ ὅτι εὐρίσκονται πάντοτε λίμναι εἰς τὴν κορυφὴν, καὶ νερὰ θερμὰ εἰς τοὺς πρόποδας τῶν ὄρέων, ὅπου τὰ Ἡφαιζεῖα ἐσβύσθησαν, τὸ ὅποιον, λέγει, εἶναι ἄλλη ἀπόδειξις τῆς σχέσεως (ἢ κοινωνίας), τὴν ἐποῖαν ἡ φύσις ἔβαλε μεταξύ τῆς θαλάσσης, τῶν ὄρέων, τῶν Ἡφαιζείων καὶ τῶν θερμῶν νερῶν· πηγαὶ τοιούτων θερμῶν εὐρίσκονται πολλαχοῦ τῆς Καμσαύκας (α). Ἡ νῆσος Σιάνβ. (Sjanw), 40 λέγας μακρὰν τῆς Τερνάτης, ἔχει ἐν Ἡφαιζειν, ἀπὸ τὸ ὅποιον ἐξέρχονται πολλάκις τέφραι, νερὸν καὶ τ. τ. (β).

Ἄλλ' εἶναι περιττὸν νὰ ἐπισωρεύωμεν τοιαύτας παρατηρήσεις εἰς ἀπόδειξιν τῆς κοινωνίας τῶν Ἡφαιζείων, τὴν ὅποιαν ἔχουσι μὲ τὴν θάλασσαν, ὅταν καὶ μόναι αἱ βίαιοι ἐξερευξίσεις τῶν εἶναι ἱκαναὶ εἰς τοῦτο, καὶ ἡ θέσις τῶν, ἡτις εἶναι πλησίον τῆς θαλάσσης πάντοτε· ἀλλ' ἐπειδὴ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Φυσικοὺς ἀντέτειναν εἰς ταύτην τὴν γνώμην, θέλω ἀναφέρει ἀκόμη καὶ τὴν παρατήρησιν τοῦ κυρίου Κονδαμίν, ἀνθρώπου καὶ φιλαλήθους καὶ σοφοῦ· λέγει δὲ ὅτι „ἀφ' οὗ ἀνέβη εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Βεζουβίου τὴν 4 Ἰουνίου τοῦ 1755, καὶ εἰς αὐτὰ ἔτι τὰ χεῖλη τοῦ κρατήρος, τὰ ὅποια εἶχαν γένη ἀπὸ τὴν τελευταίαν ἐξέρευξιν, εἶδεν εἰς βάθος περίπου 40 ὀργυῶν μίαν μεγάλην κοιλότητα καμαρωτὴν (en voûte) πρὸς τὸ ἀρκτικὸν μέρος τοῦ βουνοῦ, εἰς τὴν ὅποιαν ἔρριψε μεγάλας πέτρας, καὶ ἤκουε τὰς πέτρας κυλιόμενας 12 λεπτὰ δεύτερα, εἰς τὸ τέλος δὲ τῆς πτώσεως αὐτῶν ἤκουσεν ἤχον ὅμοιον μιᾷς πέτρας ὅταν πίπτῃ εἰς τὸν βόρβορον, καὶ ὅταν δὲν ἔρριπτον πέτρας, ἤκούετο κρότος καθὼς τῶν ταραττομένων κυμάτων (γ).

Ἄν ἡ πτώσις τῶν ριπτομένων αὐτῶν πετρῶν ἐγίνετο κατὰ κάθετον καὶ χωρὶς ἐμπέδιον, ἡμποροῦμεν νὰ συμπεράνωμεν ἀπὸ τὰ 12 δεύτερα λεπτὰ βάθος 2160, τὸ ὅποιον δίδει εἰς τὸ ἄντρον τοῦ Βεζουβίου περισσότερον βάθος ἀπὸ τῆς θαλάσσης τὴν ἐπιφάνειαν· διότι κατὰ τὸν Π. de la Torré κατὰ τὸ 1753 εἶχεν αὐτὸ τὸ βουνὸν 1677 πόδας ὕψος ὑπὲρ τὴν

(α) Observations sur le Vesuve par M. d'Arthenay. Savans étrangers. Tome IV. pag. 147 et suiv.

(β) Histoire generale des voyages, tome XIX. pag. 258.

(γ) Αὐτόθι, tome XVII. page 54.

ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, καὶ ἔκτοτε ἐσμικρύνθη τὸ ὕψος αὐτό· φαίνεται λοιπὸν ἀναμφίβολον ὅτι τὰ ἄντρα αὐτοῦ τοῦ Ἡφαιστείου καταβαίνουνσι παρακάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης, καὶ ἐπομένως ὅτι δύνανται νὰ ἔχουσι κοινωνίαν μὲ αὐτὴν.

Θέλω δὲ ἤδη νὰ ἐκθέσω τὴν ἀκριβῆ παρατήρησιν τῆς καταστάσεως τοῦ Βεζουδίου, τὴν ὁποίαν κάποιος σοφὸς ἔκαμεν, καὶ τὴν ὁποίαν μὲ ἐνεχείρισε.

„Ἀφ' οὗ φθάσῃ κανεὶς εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Βεζουδίου δύο λέγας ἀπὸ τῆς Νεαπόλεως ἀπέχοντος, πρέπει νὰ ἀναβῇ εἰς γαῖδαρον, καὶ νὰ διέλθῃ δύο ὥρας καὶ μισήν, μένει δὲ καὶ ἄλλο τόσον ἀκόμη διάστημα, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ διέλθῃ πεζὸς, καὶ εἶναι τὸ πλεόν κρημνώδες, ὅθεν καὶ τὸ πλεόν ἐπίπονον, ἀλλὰ βοηθεῖται κρατούμενος ἀπὸ τὴν ζώνην δύο ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι προπορεύονται, καὶ ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα εἶναι γεμάτον ἀπὸ τέφρας καὶ πέτρας, αἱ ὁποῖαι πρὸ πολλοῦ ἀπὸ τοὺς κρατῆρας ἀπεσφενδονίσθησαν· αἱ δὲ λάβαι διακρίνονται εὐκόλως ὅτι ἐξῆλθον ἀπὸ διαφόρους ἐξερεύξεις· ἡ παλαιότερα ἀπὸ τὰς λάβας αὐτὰς, πιεσυμένη διακοσίων ἐτῶν, εἶναι σποδόχροος, καὶ φαίνεται κατὰ πάντα ὁμοία πέτρας, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται εἰς τὴν Νεάπολιν εἰς τὸ νὰ σρώνουσι τοὺς δρόμους· εἶναι ἄλλαι, αἱ ὁποῖαι νομίζονται ἐξήκοντα ἐτῶν, ἄλλαι τεσσαράκοντα, ἡ δὲ τελευταία εἶναι τοῦ 1752 ἔτους. Αὐταὶ αἱ διάφοροι λάβαι, ἐξαιρουμένης τῆς πλεόν παλαιᾶς, φαίνονται μακρόθεν ὡς γῆ μελανή, τραχεῖα, πρὸ ὀλίγου ὠργωμένη· ἀλλὰ θεωρουμένη ἀπὸ σιμᾶ, φαίνεται κατὰ πάντα ὁμοία μὲ τὴν ὕλην ἐκείνην, ἣτις ἐξέρχεται ἀπὸ τὸν σίδηρον, καὶ ρίπτεται ἀπὸ τοὺς τεχνίτας καὶ μεταλλουργοὺς ὡς ἄχριστος, εἶναι δὲ πλεόν ἢ ὀλιγώτερον σύνθετος ἀπὸ γῆν καὶ ἀπὸ σιδηρώδη ὕλην, καὶ φαίνεται περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον ὁμοία πέτρας.

„Ἀφ' οὗ ἐφθασα εἰς τὴν κορυφὴν, ἡ ὁποία πρὸ τῶν ἐξερεύξεων ἦτον σερεᾶ, εἶδον ἐν κοίλωμα, τοῦ ὁποίου ἡ περιφέρεια εἶναι, ὡς λέγουσι, δύο μιλίων τῆς Ἰταλίας, καὶ τοῦ ὁποίου τὸ βάθος ἐφαίνετο ὡς 40 ποδῶν· εἶχε δὲ ὅλην ὁλόγυρα τὴν ἐπιφάνειαν γῆϊνὴν αὐτὸ τὸ κοίλωμα ἐπτεθειμένη ὡς μίαν πλάκα, τῆς ὁποίας τὸ ἄνω μέρος εἶχε πάχος δύο ποδῶν, καὶ καταβαίνουσα εἰς τὰ κάτω ἦτον ἀκόμη πα-

χυτέρα· ὁ πάτος αὐτοῦ τοῦ κοιλώματος ἦτον σκεπασμένος ἀπὸ ὕλην κιτρίνην, πρασινίζουσαν ὀλίγον, θειαφάδην, σκληράν καὶ θερμὴν, σχισμένην εἰς διάφορα μέρη, ὅθεν ἐξήρχετο καπνός. Εἰς τὸ μέσον δὲ αὐτοῦ τοῦ κοιλώματος (bassin) ἦτον ἄλλο δεύτερον, τοῦ ὁποίου ἡ περιφέρεια ἦτον ὅσον τὸ ἡμισυ ἐκείνης τοῦ πρώτου, καὶ ὁμοίως καὶ τὸ βάθος τὸ ἡμισυ τοῦ πρώτου· ὁ πάτος αὐτοῦ τοῦ δευτέρου κοιλώματος ἦτον σκεπασμένος ἀπὸ ὕλην μελανήν, ὁμοίαν τῆς νωπῆς λάβας, ἡ ὁποία ἀπαντᾷται εἰς τὸν δρόμον.

„Εἰς τὸ κοίλωμα αὐτὸ ἦτον λόφος κενὸς εἰς τὰ ἔνδον, ἀνοικτὸς εἰς τὴν κορυφὴν, ὡσαύτως ἀνοικτὸς καὶ ἀπὸ τὴν κορυφὴν ἕως εἰς τὴν βάσιν πρὸς τὸ μέρος τοῦ βουνοῦ, ὅθεν ἀναβαίνουνσιν· αὕτῃ ἡ κατὰ πλευρὰν σχισμὴ ἡμπορεῖ νὰ ἔχῃ 20 ποδῶν πλάτος εἰς τὴν κορυφὴν, καὶ εἰς τὴν βάσιν 4 ποδῶν, τὸ δὲ ὕψος τοῦ λόφου εἶναι ὡς 40 ποδῶν, ἡ διάμετρος τῆς βάσεως ἐφαίνετο ὁμοίως 40 ποδῶν· αὕτῃ δὲ ἡ βάσις, ἡ ὑψομένη ἐπάνω τοῦ δευτέρου κοιλώματος ὡς πόδας εἴκοσι, σχηματίζει ἄλλο τρίτον κοίλωμα, τὸ ὁποῖον τῶρα εἶναι γεμάτον ἀπὸ ὕλην βευσὴν καὶ διάπυρον, ὁμοίαν μεταλλοῦ ἀναλελυμένου, καθὼς εἰς τὰς μεταλλουργικὰς καμίνους βλέπομεν, ἡ ὁποία βράζει ἀκαταπαύτως καχλάζουσα βιαίως, τῆς ὁποίας ἡ κίνησις φαίνεται ὡς λίμνης μετρίως ταραττομένης, καὶ ὁ γινόμενος ἤχος εἶναι ὅμοιος τοῦ κυματισμοῦ.

„Εἰς πᾶν λεπτὸν πηδᾷ ἡ ὕλη αὕτῃ εἰς τὰ ἄνω ὡς εἰς μίαν πηγὴν ἀλλομένην τὸ νερὸν, καὶ ποτὲ μὲν ὡς ἕνας κρουνός, ποτὲ δὲ ὡς πολλοὶ ἐνωμένοι ὁμοῦ, ὑψομένη εἰς 30 ἢ 40 ποδῶν ὕψος, καὶ πίπτουσα πάλιν εἰς διάφορα τόξα, μέρος μὲν εἰς τὸ ἴδιον αὐτῆς κοίλωμα, μέρος δὲ εἰς τὸν πάτον τοῦ δευτέρου κοιλώματος, καὶ ἡ ἀντανakλωμένη λάμψις αὐτῶν τῶν διαπύρων κρουνῶν, ἴσως δὲ ποτε καὶ τὸ ἄνω τῶν τόξων αὐτῶν μέρος, φαίνεται τὴν νύκτα ἀπὸ τὴν Νεάπολιν· ὁ δὲ ἀποτελούμενος ἀπὸ αὐτοῦς ἤχος φαίνεται ὡς νὰ συντίθεται ἀπὸ ἐκείνων, ὅπου ἀποτελοῦσι τὰ πυροτεχνικὰ λεγόμενα φουσκία, ὅταν κινουῦνται, καὶ ἀπὸ ἐκείνων, ὅπου ἀποτελοῦσι τὰ κύματα τῆς θαλάσσης αἰθούμενα ἀπὸ ἄνεμον βίαιον καὶ εἰς κρημνὸν προσβάλλοντα.

„Αὐτοὶ οἱ καχλασμοὶ καὶ αἱ ἀναπηδήσεις προξενοῦσι μεταάγγισιν συνεχὴ τῆς ὕλης αὐτῆς ἀπὸ τὴν τεσσάρων πε-

δὼν σχισμὴν, τὴν εὐρισκομένην εἰς τὴν βάσιν τοῦ λόφου, φαίνεται νὰ ἐκρέη ἀκαταπαύτως βυάκιον ἔμπυρον ἰσοπλατέες μὲ τὴν σχισμὴν, καταβαίνει εἰς τὸ δευτέρον κοίλωμα, τὸ σκεπασμένον ἀπὸ ὕλην μελανὴν, διαιρεῖται εἰς πολλὰ μικρότερα καὶ ἔμπυρα ἀκόμη βυάκια, ζέκει ἐκεῖ, καὶ σθύνεται· αὐτὸ δὲ τὸ ἔμπυρον βυάκιον εἶναι τῶρα νέα λάβα, ἣτις ἐκρέει πρὸ ὀκτῶ ἡμερῶν, καὶ ἂν ἐξακολουθῇ καὶ αὐξάνῃ, προϊόντος τοῦ χρόνου θέλει πλημμυρῇ καὶ θέλει ἐκχυθῇ εἰς τὴν πεδιάδα, καθὼς ἐγινε πρὸ δύο ἐτῶν· ἐξέρχεται δὲ ἐνταυτῷ καὶ καπνὸς, ὅστις δὲν ἔχει θειοφίου ὁσμὴν, ἀλλὰ παρομοίαν καμίνου, ὅπου ψήνονται κεραμίδια.

„Δύναται δὲ ὅστις θέλει νὰ περιέλθῃ ἀκινδύνως ὅλην ὁλόγυρα τὴν κορυφὴν εἰς τὸ ἄκρον τῆς ἐπιτεθειμένης πλακοειδοῦς γηϊνῆς ἐπιφανείας, ἐπειδὴ ὁ κοῖλος ἢ κενὸς λόφος, ὅθεν ἐξέρχονται οἱ εἰρημένοι ἔμπυροι κρουνοὶ, ἀπέχει ἱκανῶς ἀπὸ τὰ χεῖλη ἢ ἄκρα, ὥστε νὰ μὴ φοβῇται κανεὶς· ἡμπορεῖ ὡσαύτως ἀκινδύνως νὰ καταβῇ καὶ εἰς τὸ πρῶτον κοίλωμα, ἢ βέλῃ ἡμπορέσῃ ἔτι καὶ εἰς τὰ χεῖλη τοῦ δευτέρου νὰ σταθῇ, ἂν ἀπὸ τὴν ἀποκηδῶσαν διάπυρον ὕλην δὲν ἐμποδίζετο· αὐτὴ εἶναι ἡ κατάσασις τοῦ Βεζουβίου κατὰ τὸ παρὸν ἔτος 1753 Ἰουλίου 3, μεταβάλλεται δὲ ἀκαταπαύτως ἡ μορφή καὶ ὅψις αὐτοῦ, καὶ δὲν ἐκτεινάσσει πέτρας, μῆτε φλόγες ἐξέρχονται ἀπ’ αὐτόν“.

Αὕτῃ ἡ παρατήρησις φαίνεται νὰ ἀποδείχνῃ φανερά ὅτι ἡ ἐξία αὐτοῦ τοῦ Ἡφαιστείου, ἴσως δὲ καὶ ὅλων τῶν ἄλλων, δὲν εἶναι πολλὰ βαθέως εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ βουνοῦ, μῆτε εἶναι ἀναγκαῖον νὰ τὴν ὑποθέτωμεν ἰσοῦψῃ μὲ τὴν θάλασσαν, καὶ νὰ νομίζωμεν ὅτι γίνεται ἀπ’ ἐκεῖ ἡ ἐκπυρσοκρότησις τὸν καιρὸν τῆς ἐξερεύξεως, εἶναι ἱκανὸν ἂν δεχώμεθα ἄντρα καὶ σχισμὰς κατὰ κάθετον ὑποκάτω ἢ εἰς τὰ πλευρὰ τῆς ἐξίας, τὰ ὁποῖα συντείνουσιν ὡς σωλῆνες πνευματικοὶ καὶ ριπίδια (ventilateurs) εἰς τὴν κάμινον τοῦ Ἡφαιστείου.

Ὁ κύριος Κονδαμίν, ὅστις εἶχεν εὐκαιρίαν πλέον παρὰ πάντας τοὺς Φυσιολόγους νὰ παρατηρήσῃ πάμπολλα Ἡφαιστεια εἰς τὰ ὄρη Κορδιλιέρ, ἐπαρατήρησε καὶ τὸ ὄρος τοῦ Βεζουβίου, καὶ ὅλους τοὺς πλησιοχώρους αὐτοῦ τόπους.

„Κατὰ τὸ 1755 ἔτος, λέγει αὐτός, εἶχεν ὁ κρατὴρ τοῦ Βεζουβίου σχῆμα χωνίου ἀνοικτὸν εἰς σωρὸν τεφρῶν, πετράων

τιτανωδῶν καὶ θειαφίου, τὸ ὅποιον ἐκαίετο ἀκόμη εἰς διάφο-
ρα μέρη, τὸ ὅποιον ἔβαφε μὲ τὸ χρῶμα του τὸ ἔδαφος, καὶ
τὸ ὅποιον ἐξατμίζετο ἀπὸ διαφόρους σχισμὰς, εἰς τὰς ὁποίας
ἡ θερμότης ἦτον τόση, ὥστε ἠδύνατο εἰς ὀλίγην ὥραν νὰ ἀ-
νάψῃ τὸ δίκαινικιον ἂν ἐχάανετο ὀλίγους πόδας εἰς αὐτὰς τὰς
σχισμὰς· αἱ ἐξερεύξεις αὐτοῦ τοῦ Ἡφαιστείου εἶναι πρὸ πολ-
λῶν χρόνων συχναί, καὶ ὅσας ἀποσφενδονίζει φλόγας καὶ
ὑλας ρευστὰς, μεταβάλλεται ὅχι ὀλίγον ἡ ἐξωτερικὴ του μορ-
φή καὶ τὸ ὕψος του· εἰς μίαν μικρὰν πεδιάδα κειμένην εἰς
τὸ πλευρὸν τοῦ βουνοῦ καὶ ἀναμεταξὺ τῶν τεφρῶν καὶ πε-
τρῶν, αἱ ὁποῖαι ἐκτινάχθησαν ἀπὸ τοὺς κρατῆρας, εἶναι μία
περιοχὴ εἰς σχῆμα ἡμικυκλίου περιφραγμένη ἀπὸ κρημνώδεις
πέτρας 200 ποδῶν τὸ ὕψος· ἡμπορεῖ νὰ ἰδῇ κανεὶς κατὰ τὰς
πρὸ ὀλίγου ἀνοιχθείσας τρύπας ἡ σχισμὰς εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ
βουνοῦ τὰ μέρη, ὅθεν ἐπὶ τῆς τελευταίας ἐξερεύξεως ἐξῆλθον
οἱ χεῖμαροι τῆς λάβας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶναι γεμάτη ὅλη ἡ
κεῖνη ἡ κοιλάς.

„Ὅταν θεωρῇ κανεὶς νομίζει ὅτι βλέπει κύματα μεταλ-
λικά, τὰ ὁποῖα ἐψυχράνθησαν καὶ ἐπάγωσαν· ἡμπορεῖ δὲ ὁ
ἀναγνώστης νὰ λάβῃ ὀλίγην ἰδέαν αὐτῶν, ἂν φαντάζεται θά-
λασσαν ὕλης πικτῆς καὶ ἰξώδους, τῆς ὁποίας τὰ κύματα
ἀρχίζουν νὰ κοπάζωσι· ἔχει δὲ καὶ νησιὰ αὐτῇ ἡ θάλασ-
σα, τὰ ὁποῖα συνίστανται ἀπὸ ὄγκους μεμονωμένους, ὁμοίους
πετρῶν κρημνωδῶν κοίλων καὶ σπογγωδῶν, ἀνοικτῶν εἰς σχῆ-
μα καμάρας καὶ σπηλαίων παραδόξων καὶ ἀσυνήθων, ὑποκά-
τω τῶν ὁποίων ἡ διάπυρος καὶ ρευστὴ ὕλη συναγεται ὥς εἰς
ἀποθήκας ἡ δεξαμενάς, αἱ ὁποῖαι εἶναι ὁμοίαι φούρνων ἡ κα-
μίνων (fourneaux)· αὐτὰ δὲ τὰ σπήλαια, οἱ θόλοι των καὶ
οἱ σῦλοι των ἦτον γεμάτα ἀπὸ σκωρίας κρεμαμένας ὥς σαφύ-
λια παντὸς εἶδους χρώματος.

„Ὅλοι οἱ βουνοὶ εἰς τὰ περίξ τῆς Νεαπόλεως ἐξεταζόμε-
νοι εὐρίσκονται ὅτι εἶναι ἀναμφιβόλως σωροὶ ὕλων, αἱ ὁποῖαι
ἐξεράσθησαν ἀπὸ Ἡφαιστεια, τὰ ὁποῖα πλέον δὲν ὑπάρχουσι,
καὶ τῶν ὁποίων αἱ ἐξερεύξεις εἰς ἀρχαιοτάτους καιροὺς ἐκα-
μαν ἴσως τοὺς λιμένας τοῦ Πουτσόλ (Pouzzol)· αὐταὶ αἱ
ἴδιαι ὕλαι ἀπαντῶνται εἰς ὅλον τὸν δρόμον ἀναμεταξὺ Νεα-
πόλεως καὶ Ῥώμης, καὶ εἰς αὐτὰς τὰς θύρας τῆς Ῥώμης. Ὅ-
λα τὰ ἐνδότερα τοῦ βουνοῦ φρασκάτι . . . ἡ σειρά τῶν λό-

φων ἢ ἐκτεινομένη ἀπ' αὐτὸ τὸ μέρος ἕως εἰς τὸ Τροτταί φεράτα, Καζελγανδόλφο, ἕως εἰς τὴν λίμνην "Αλβανο, τὸ περισσότερον μέρος τοῦ βουνοῦ Τίβολι, τὸν βουνὸν Καπρρόλα, Βιτέρμπε καὶ τ., ὅλα λέγω αὐτὰ συνίστανται ἀπὸ διαφόρους σιβάδας πετρῶν ἀποτετιτανωμένων, ἀπὸ τέφρας καθάραις, σκωρίας, ὕλας ὁμοίας μὲ σκωρίαν (mâchefer), μὲ γῆν ψιμένην, μὲ τὴν καθ' αὐτὸ λάβαν, τέλος πάντων ὅλαι εἶναι ὁμοίαι μὲ ἐκείνας, ἀπὸ τὰς ὁποίας συνίσταται ὁ τόπος τοῦ Πόρτιτσι, καὶ μὲ ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι ἐξεράσθησαν ἀπὸ τὰ πλευρὰ τοῦ Βεζουβίου εἰς τόσα διάφορα σχήματα καὶ μορφάς. . . πρέπει λοιπὸν ἀναγκαίως νὰ ἀναποδογυρίσθῃ ὅλον αὐτὸ τῆς Ἰταλίας τὸ μέρος ἀπὸ Ἡφαίσεια.

„Ἡ λίμνη "Αλβανο, εἰς τὰ ἄκρα τῆς ὁποίας φαίνονται ὕλαι ἀποτετιτανωμέναι, εἶναι βεβαίως κρατὴρ παλαιοῦ Ἡφαισείου καὶ τ. Ἡ σειρὰ τῶν Ἡφαισειῶν τῆς Ἰταλίας ἐκτείνεται ἕως εἰς τὴν Σικελίαν, καὶ σώζονται ἀκόμη πολλαὶ ἐς αἶμα ὄραται εἰς διαφόρους μορφάς, εἰς μὲν τὴν Τοσκάναν αἱ ἀναθυμιάσεις Φιρεντσουόλα, καὶ τῆς Πίζας τὰ Θερμὰ νερά, εἰς δὲ τὴν ἐκκλησιασικὴν τῆς Ρώμης ἐπικράτειαν ἐκεῖνα τοῦ Βιτέρμπε, Νορτσια, Νοτσερα καὶ τ. Εἰς τὸ βασιλεῖον τῆς Νεαπόλεως ἐκεῖνα τῆς Ἰσκίας, τῆς Σολφατέρας, τοῦ Βεζουβίου, εἰς τὴν Σικελίαν καὶ εἰς τὰ γειτονεύοντα νησιά τῆς Αἰτνῆς, τὰ Ἡφαίσεια Λιπάρι, Στρόμβολι καὶ τ. Ἄλλα Ἡφαίσεια τῆς αὐτῆς σειρᾶς, τὰ ὁποῖα ἐσφύσθησαν ἢ ἐκκενώθησαν εἰς ἀμνημονεύτους αἰῶνας, ἄφησαν μόνον μερικὰ λείψανα, τὰ ὁποῖα ἂν καὶ δὲν διακρίνονται εὐθὺς καὶ κατὰ πρώτην προσβολήν, γνωρίζονται ὅμως πολλὰ καλὰ ἂν παρατηρῇ κανεὶς μὲ προσοχήν (α).

(α) Voyage en Italie par M. de la Condamine. Memoires de l'Academie des Sciences année 1757. Ἐς αἶμα Ἡφαισείου σώζεται πολλὰ φανερὰ καὶ εἰς τὸ Τερροζιούλον τῆς Οὐγγροβλαχίας ἐξ ὥρας μακρὰν πρὸς ἀνατολῆς* σημεῖα ὡσαύτως εἶδον καὶ εἰς τὸ Πίνδιον ὄρος πλησίον τοῦ Μεσόδου πρὸς ἄρκτον* ἀξιοθαυμάστατον δὲ εἶναι καὶ τὸ χάσμα, τὸ ὁποῖον εἶναι εἰς τὸ Ζαγόρι πλησίον τοῦ χωρίου Μονοδενδρίου ἐξ ὥρας ἀπὸ τὰ Ἰωάννινα ἀπέχοντος, καὶ τὸ ὁποῖον ὡσαύτως εἶναι ἀποτέλεσμα τοιαύτου ὑπογείου πυρρός.

Ὁ Μεταρρ.

„Εἶναι πιθανόν, λέγει ὁ ἀββᾶς Μεκάτι, ὅτι εἰς τοὺς παρελθόντας αἰῶνας τὸ βασίλειον τῆς Νεαπόλεως εἶχεν ἐκτὸς τοῦ Βεζουβίου πολλὰ ἄλλα Ἡφαίσεια“.

„Ὁ βουνὸς τοῦ Βεζουβίου, λέγει ὁ Πατὴρ de la Torré, φαίνεται ὅτι εἶναι ἀποχωρισμένον μέρος τῆς σειρᾶς ἐκείνης τῶν ὀρέων, τὰ ὅποια ὀνομάζονται Ἀπεννίνα, καὶ τὰ ὅποια διαιροῦσι τὴν Ἰταλίαν κατὰ τὸ μῆκος αὐτῆς. Αὐτὸ τὸ Ἡφαίσειον συντίθεται ἀπὸ τρεῖς διαφόρους βουνούς, ἀπὸ τὸν κυρίως Βεζουβιον, καὶ ἀπὸ δύο ἄλλους ὀνομαζομένους Σόμμα καὶ Ὁταϊάνο· αὐτοὶ οἱ δύο ὕψεροι κείμενοι ὀντικώτερον σχηματίζουν ἐν εἶδος ἡμικυκλίου ὀλόγυρα τοῦ Βεζουβίου, μετὸν ὁποῖον ἔχουσι κοινὰς τὰς ρίζας ἢ πρόποδας“.

„Αὐτὸς ὁ βουνὸς ἦτον ποτε περικυκλωμένος ἀπὸ εὐκάρπους πεδιάδας, καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος σκεπασμένος ἀπὸ δένδρα καὶ χόρτα, ἐκτὸς τῆς κορυφῆς, ἡ ὁποία ἦτον ἐπίπεδος καὶ ἄκαρπος, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἐφαίνοντο πολλὰ σπήλαια· ἦτον δὲ καὶ περικυκλωμένη ἀπὸ πολλὰς κρημνῶδεις πέτρας, διὰ τὰς ὁποίας ἦτον δύσκολον νὰ πλησιάσῃ κανεὶς εἰς αὐτήν, καὶ τῶν ὁποίων αἱ ἐξέχυται ἐκρυπτον τὴν κοιλάδα τὴν κειμένην μεταξὺ τοῦ Βεζουβίου καὶ τῶν βουνῶν Σόμμα καὶ Ὁταϊάνο· καὶ ἐπειδὴ ἡ κορυφὴ τοῦ Βεζουβίου, ἡ ὁποία ἐχαμηλώθη μετὰ ταῦτα πολὺ, ἐγένετο πολὺ πλέον ἀξιοσημείωτος, δὲν εἶναι παράξενον τὸ νὰ ἐνόμισαν οἱ παλαοὶ ὅτι εἶχε μόνον μίαν κορυφήν.

„Τὸ πλάτος τῆς κοιλάδος εἶναι εἰς ὀληντης τὴν ἑκτασιν 2220 ποδῶν Παρισιακῶν, καὶ τὸ μῆκος τῆς εἶναι ἴσον σχεδὸν· περικυκλῶναι δὲ τὸ ἥμισυ τοῦ Βεζουβίου... καὶ εἶναι γεμάτη καθὼς καὶ τὰ ἄλλα μέρη περὶ τὸν Βεζουβιον ἀπὸ ἄμμου καμένου (πεφρυγμένου) καὶ ἀπὸ πωρὶ (piere ponces)... Ὁλόγυρα τοῦ Βεζουβίου φαίνονται τὰ σῶματα, τὰ ὅποια ἐγέναντο εἰς διαφόρους καιροὺς, καὶ ἀπὸ τὰ ὅποια ἐξέρχονται αἱ λάβαι, ἐκεῖνοι λέγω οἱ χεῖμαροι, οἱ ὅποιοι ἐξέρχονται ἐνίοτε ἀπὸ τὰ πλοερά, καὶ οἱ ὅποιοι ποτὲ μὲν ἐκχύνονται καὶ διασκορπίζονται εἰς τὰ πλάγια μέρη τοῦ βουνοῦ, ποτὲ δὲ φθάνουσιν ἕως εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ σκληρύνονται ὡς πέτρα ἀφ' οὗ ψυχρανοῦν.

„Ὅταν ἀναβῇ κανεὶς εἰς τὴν κορυφήν βλέπει ἐν περιγραμῇ, τὸ ὁποῖον ἐκτεινόμενον εἰς ὅλον τὸν γῆρον περιγρά-

φει περιφέρειαν 5624 ποδῶν Παρισιακῶν, τὸ δὲ πάχος αὐτοῦ εἶναι 4 ἕως 5 πηθαμῶν· καὶ ἡμπορεῖ νὰ περιπατήσῃ κανεὶς πολλὰ καλὰ εἰς αὐτό. Τὸ βάθος τοῦ ἄντρου, ὅπου βράζει ἡ ὕλη, εἶναι 543 ποδῶν· τὸ δὲ ὕψος τοῦ ὄρους, ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης ἕως εἰς τὴν κορυφὴν, εἶναι 1677 ποδῶν, τὸ ὅποιον εἶναι τριτημόριον ἐνὸς μιλλίου Ἰταλικοῦ· τὸ ὕψος αὐτὸ φαίνεται ὅτι ἦτον μεγαλύτερον, καὶ ὅτι αἱ ἐξερεύξεις, αἱ ἵποσιν μετέβαλαν τὴν ἐξωτερικὴν τοῦ ὄρους ὄψιν, ἐσμίκρυναν καὶ τὸ ὕψος του.

Κατ' αὐτὰ τὰ παραδείγματα θεωροῦντες τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν τῆς Σικελίας καὶ τῶν ἄλλων τόπων τῶν ἀφανισμένων ἀπὸ τὸ πῦρ, θέλομεν ἰδῆ φανερὰ ὅτι δὲν εἶναι κανὲν Ἡφαίστειον ἀπλοῦν καὶ μεμονωμένον, ἀλλὰ βλέπομεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῶν τῶν τόπων συνέχειαν καὶ πολλῶν ἄθροισμα, καθὼς εἴρηται ἀνωτέρω περὶ τῆς Αἴτνης, καὶ ἡμποροῦμεν νὰ δώσωμεν καὶ τὴν Ἑκλαν δεῦτερον παράδειγμα, διότι ἡ Ἰσλανδία περιέχει, καθὼς καὶ ἡ Σικελία, πλῆθος Ἡφαιστειῶν, ὡς θέλομεν ἰδῆ ἐφεξῆς.

Ὅλη ἡ Ἰσλανδία πρέπει νὰ νομίζεται ὡς ἓν μέγα ὄρος τρυπημένον ἀπὸ βαθείας κοιλότητος, εἰς τὰ σπλάγχχνα τοῦ ὁποίου περιέχονται πολλαὶ μεταλλικαὶ οὐσίαι, ὕλαι ὑελοπεποιημένα καὶ ἀσφαλτώδεις, καὶ τὸ ὅποιον πανταχόθεν ὑψώνεται ἀπὸ τὸ μέσον τῆς θαλάσσης εἰς σχῆμα κώνου κολοβοῦ ἢ κολούρου· εἰς τὴν ἐπιφανείαν τῆς δὲν βλέπομεν ἄλλο εἰμὴ κορυφὰς βουνῶν λευκῶν διὰ τὴν περικαλύπτουσαν χιόνα καὶ τὰς πάγους, κατωτέρω δὲ τὴν εἰκόνα τῆς συγχύσεως καὶ τῆς καταστροφῆς, δηλ. ἐξαίσιον σωρὸν πετρῶν καὶ ἀποτόμων λίθων συντετριμμένων, πορωδῶν ἐνίοτε καὶ ἐξ ἡμισείας ἀπετετιτανωμένων, φρικτῶν διὰ τὴν μελανίαν καὶ τὰ φαινόμενα ἵχνη τοῦ πυρός· αἱ σχισμαὶ καὶ τὰ κοιλώματα αὐτῶν τῶν κρημνωδῶν πετρῶν εἶναι γεμάτα ἀπὸ ἄμμον κόκκινον, καὶ ἐνίοτε μελανόν ἢ λευκόν· εἰς τὰς μεταξύ ὁμῶς τῶν βουνῶν κοιλάδας εἶναι πεδιάδες τερπναί.

Τὰ περισσότερα τῶν Ἰοκούτ, τὰ ὅποια εἶναι ὄρη μετρίου μεγέθους, ἀν καὶ σκεπασμένα ἀπὸ πάγους, περιέχουσιν Ἡφαιστεια, τὰ ὅποια ἐκ διαλειμμάτων ἐξερῶσι φλόγας, καὶ προξενοῦσι σεισμούς τῆς γῆς, εἶναι δὲ εἰς ὅλον τὸ νησίον ὡς εἰκοσιν. Οἱ κάτοικοι τῶν πέριξ τόπων ἔμαθον ἐκ τῆς πεί-

μας ὅτι, ὅταν οἱ πάγοι καὶ τὸ χιόνι ὑφάνονται πολὺ, καὶ ἐμφράττουσι τὰ κοιλάματα, ὅθεν ἐξήρχοντο φλόγες τὸ παλαιόν, πρέπει νὰ συμβοῦν σεισμοὶ βεβαίως, καὶ μετὰ ταῦτα γίνονται ἐξερεύξεις πυρός· διὰ τοῦτο οἱ Ἰσλανδοὶ φοβοῦνται τῶρα μήπως ἀναφθῶσι τὰ Ἰοκουτ, τὰ ὅποια κατὰ τὸ 1728 ἐξέρασαν φλόγας εἰς τὸ Σκαφτφίλδ, διότι οἱ πάγοι καὶ τὸ χιόνι ἐπεσωρεύησαν εἰς τὴν κορυφὴν των, καὶ φαίνονται ὅτι ἔφραξαν τὰς τρύπας, διὰ μέσου τῶν ὁποίων γίνεται ἡ ἐξάτμισις αὐτοῦ τοῦ ὑπογείου πυρός.

Κατὰ τὸ 1721 μετὰ πολλοὺς σεισμοὺς τῆς γῆς ἀνάφθῃ τὸ Ἰοκουτ τὸ ὀνομαζόμενον Κοετλεγὰν πλησίον τοῦ λιμένος τοῦ Πορτλάνδ 5 ἢ 6 λέγας ἀπὸ τῆς θαλάσσης πρὸς τὸ δυτικόν· αὐτὸς ὁ ἐμπρησμός ἀνέλυσε σωροὺς πάγων ἐξαισίου μεγέθους, ὅθεν ἐγέναν χεῖμαροι ὀρμητικοί, οἱ ἑποιοὶ ἐπροξένισαν εἰς πολλὰ μέρη πλημμύραν καὶ φρίκην, καὶ ἔσυραν ἕως εἰς τὴν θάλασσαν ὑπερόγκους ποσότητας γῆς, ἄμμου καὶ πετρῶν. Οἱ σερροὶ ὄγκοι τοῦ πάγου, καὶ ἡ ἄπειρος ποσότης τῆς γῆς, τῶν πετρῶν καὶ τοῦ ἄμμου, τὰ ἑποῖα αὐτῇ ἡ πλημμύρα ἔσυρεν, ἐγένευσαν τόσον πολὺ μέρος τῆς θαλάσσης, ὥστε ἐγένινεν ἡμισυ μίλλιον μακρὰν τοῦ αἰγιαλοῦ μικρὸν βουνόν, τὸ ὅποτον ἐφαίνετο ἐπάνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης καὶ ἕως εἰς τὸ 1750. Δύναται νὰ συμπεράνῃ κανεὶς πόσῃ ὕλῃν αὐτῇ ἡ πλημμύρα ἔσυρεν εἰς τὴν θάλασσαν, ὅταν ἀκούσῃ ὅτι τὴν ἐβίασε νὰ ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὰ παλαιὰ της ὅρια 12 μίλλια· διήρκεσε δὲ αὐτῇ ἡ πλημμύρα τρεῖς ἡμέρας, καὶ μετὰ ταῦτα ἠδύναντο νὰ περῶσιν εἰς τοὺς πρόποδας τῶν βουνῶν καθὼς πρότερον.

Ἡ Ἑκλα, ἣτις ἐνομίζετο πάντοτε ὡς ἐν τῶν περιφήμων Ἡφαιδείων τοῦ κόσμου διὰ τὰς φρικτὰς ἐξερεύξεις της, εἶναι τῶρα ἐν ἀπὸ τὰ ὀλιγώτερον ἐπικίνδυνα τῆς Ἰσλανδίας. Τὰ βουνὰ Κοετλεγὰν καὶ Κράφλ ἐπροξένισαν πρὸ ὀλίγου τοιαῦτα κακὰ, καθὼς ἡ Ἑκλα ποτε. Σημειώονμεν δὲ ὅτι εἰς διάστημα ὀκτακοσίων ἐτῶν ἡ Ἑκλα ἐξέρασε φλόγας δέκα βολάς, τυτέσι κατὰ τὸ 1104, 1157, 1222, 1300, 1341, 1362, 1389, 1558, 1636 καὶ τελευταῖον 1693· αὐτῇ δὲ ἡ ἐξερεύξις ἄρχισε τὴν 13 Φεβρουαρίου, καὶ διήρκεσεν ἕως εἰς τὸν Αὐγουστον· σημειωτέον προσέτι ὅτι ἀφ' οὗ ἔκαμε μεγαλωτάτας καὶ ἐλευθρίας ἐξερεύξεις τέσσαρας βολάς τὸν 10' αἰῶνα, τὸν

ἡ ἦτον πάντα ἡσυχος, καὶ δὲν ἐφάνησαν φλόγες ἐκατὸν ἐξήκοντα ἔτη· ἔκτοτε ἔκαμε μίαν ἐξέρευξιν τὸν 15 αἰῶνα, καὶ δύο τὸν 17. τὰρα δὲ δὲν φαίνεται εἰς αὐτὸ τὸ Ἡφραίσειον μὴ τε πῦρ, μήτε καπνὸς, μήτε ἀναθυμιάσις· εὐρίσκεται μόνον εἰς μερικά κοιλάματα, καθὼς καὶ εἰς πολλὰ μέρη τῆς νήσου, νερὸν βράζον, πέτραι, ἄμμος καὶ τέφραι.

Τὸ 1726 ἔτος μετὰ τινος σεισμὸς τῆς γῆς μικροῦς, ἄρχισε τὸ ὄρος Κράφλε νὰ ἐξερῇ μὲ φρικτὸν πάταγον καπνὸν, πῦρ, τέφρας καὶ πέτρας, διήρκεσε δὲ ὑπὲρ τὰ δύο ἔτη αὐτὴ ἡ ἐξέρευξις χωρὶς νὰ προξενήσῃ κάμμιαν ζημίαν, διότι ὅλαι αὐταὶ αἱ ὕλαι ἐπιπτον πάλιν εἰς τοὺς κρατῆρας μέσα ἢ ὀλόγυρα εἰς τὴν βάσιν. Κατὰ δὲ τὸ 1728 διεδόθη τὸ πῦρ εἰς κάποια γειτονεύοντά βουνά, ὅθεν ἔκαιε πολλὰς ἐδομαδας, καὶ ἀφ' οὗ ἀνελύθησαν αἱ εἰς αὐτὰ περιεχόμεναι ὕλαι, ἐγενεν ἐν βυάκιον πυρὸς, τὸ ὁποῖον ἔρρεε πρὸς μεσημβρίαν, ἕως οὗ ἔφθασεν εἰς μίαν λίμνην, ἡ ὁποία ἀπέχει τρεῖς λέγας ἀπὸ τοῦ Κράφλεν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμβῆκε μὲ μέγαν κρότον, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἐπροξένισε βράσιν καὶ δίνας ἀροῦ τριμερὰς· ἡ δὲ λάβα μόλις τὸ 1729 ἔπαυσεν ἀπὸ τοῦ νὰ ρέῃ, καὶ ἡ λίμνη ἐγεμίσθη ἀπὸ παμπόλλους πέτρας ἀποτετιτανωμένης, διὰ τὸ ὁποῖον ὑψάθησαν πολὺ τὰ νερά της, εἶναι δὲ ἡ περίοδος αὐτῆς ὡς 20 λέγας, καὶ ἀπέχει ὡσαύτως 20 μίλλια ἀπὸ τὴν θάλασσαν· αὐτὰ εἶναι τὰ ἀξιολογώτερα τῆς Ἰσλανδίας Ἡφραίσεια, τὰ δὲ λοιπὰ παρατρέχομεν (α).

Ἀπὸ αὐτὴν τὴν περιγραφὴν βλέπομεν ὅτι τὰ Ἰοκοῦτ τῆς Ἑκλας ἔχουσι μεγάλην ὁμοιότητα μὲ τὰ δευτερεύοντα Ἡφραίσεια τῆς Αἰτνῆς, ὅτι οἱ κρατῆρες τῆς κορυφῆς καὶ τῶν δύο αὐτῶν εἶναι ἡσυχοί, ὅτι ἡ κορυφὴ τοῦ Βεζευθίου ἔχαμνιῶν καὶ ὑπερβολὴν, καὶ ὅτι πιθανὸν νὰ συνέβῃ τὸ αὐτὸ καὶ εἰς τῆς Αἰτνῆς καὶ Ἑκλας τὰς κορυφὰς.

Ἄν καὶ ἡ τοπογραφία τῶν Ἡφραϊσίων τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ κόσμου δὲν εἶναι εἰς ἡμᾶς τόσο καλὰ γνωστὴ, καθὼς ἐκείνων τῆς Εὐρώπης, ἡμποροῦμεν ὅμως νὰ κρίνωμεν ἐξ ἀναλογίας καὶ ἀπὸ τὴν ὁμοιότητα τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν, ὅτι εἶναι κατὰ πάντα ὅμοια, ὅλα εὐρίσκονται εἰς νησίᾳ ἢ εἰς ἀκροθαλάσσια, ὅλα σχεδὸν ἔχουσι καὶ δευτερεύοντα ὁ-

λόγυρα, καὶ ἄλλα μὲν εἶναι εἰς ἐνέργειαν, ἄλλα δὲ εἶναι σθευσμένα, αὐτὰ δὲ τὰ ὕστερα εἶναι πολὺ περισσότερα καὶ εἰς αὐτὰ τὰ Κορδιλιέρ. Εἰς τὴν μεσημερινὴν Ἀσίαν, αἱ νῆσοι τῆς Σόνδας, αἱ Μολοῦκαι καὶ αἱ Φιλιππῖναι δὲν μᾶς παρασαινοῦν ἄλλο εἰμὴ καταστροφὴν ὑπὸ τοῦ πυρὸς, καὶ εἶναι ἀκόμη καὶ τὴν σήμερον γεμάται ἀπὸ Ἡφαιζείας· αἱ νῆσοι τοῦ Ἰαπῶν περιέχουσιν ὁμοίως πολλὰ, αὐτὸς δὲ ὁ τόπος καὶ ὑπόκειται πλέον ἀπὸ κάθε ἄλλου εἰς σεισμούς· εἶναι ἐκεῖ εἰς πολλὰ μέρη καὶ ὑδάτων θερμῶν πηγαί. εἰς τὰς πλείονας νήσους τοῦ Ἰνδικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ ὅλων τῶν θαλασσῶν τῆς Ἀσίας δὲν βλέπομεν ἄλλο εἰμὴ κορυφὰς ὄρεων καὶ βουνῶν μεμονωμένας, αἱ ἐπὶ αἱ ἐξεράσιν πῦρ, αἰγιαλοὺς ἀποκορμμένους, λείψανα παλαιῶν ἡπείρων, αἱ ὅποιαι δὲν ὑπάρχουσι πλέον, ἀλλὰ καὶ τὴν σήμερον συμβαίνει πολλάκις εἰς τοὺς θαλασσοπέρους νὰ ἀπαντῶσι τόπους, οἱ ὅποιοι συμπίπτουσι, συνέδῃ νὰ ἰδῶσι καὶ νήσους ὀλοκλήρους, αἱ ἐπὶ αἱ ἐγίναν ἄφαντοι, ἢ ἐβυθίσθησαν ὁμοῦ μὲ τὰ Ἡφαιζείων εἰς τὰ ὕδατα. Αἱ θαλάσσαι τῆς Κίνας εἶναι θερμαί, τὸ ὅποιον εἶναι ἀπόδειξις τῆς σφοδρᾶς ἀναθέρσεως· αἱ τρικυμῖαι ἐκεῖ εἶναι φρικταί, καὶ πολλάκις γίνονται καὶ σίφωνες (trombes)· πάντοτε δὲ προσημαίνονται αἱ τρικυμῖαι ἀπὸ βράσιν γενικὴν καὶ αἰσθητὴν τῶν ὑδάτων, καὶ ἀπὸ διάφορα μετέωρα καὶ ἀναθυμιάσεις, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡ ἀτμοσφαῖρα γεμίζεται.

Τὸ Ἡφαιζεῖον τῆς Τενερίφας ἐπαρτηρήθη ἀπὸ τὸν Θωμᾶν Ἐβερδεν, ὅστις διέτριψε πολλὴν καιρὸν εἰς τὴν καμίνου ὀρατὰν καὶ κειμένην εἰς τοὺς πρόπεδας τοῦ ὄρους. „Προχωροῦντες, λέγει, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ περίφημον σπήλαιον Ζεγδ, τὸ ὅποιον εἶναι πανταχόθεν περικυκλωμένον ἀπὸ ὑπερὺ ὄγκους κεκαυμένας ἀποτόμους πέτρας· ἐν τεταρτημόριον λέγας ἀνωτέρω ἀπαντήσαμεν πεδιάδα ἁμνώδη, εἰς τὸ μέσον τῆς ὁποίας ὑψώνεται πυραμὶς ἀπὸ ἁμμον ἢ τέφρας κιτρίνας ὀλίγον, ἣτις ὀνομάζεται Κεφαλοζάχαρον· ὁλόγυρα εἰς τὴν βᾶσιν τῆς φαίνονται ἀναθυμιάσεις· καὶ ἐκείθεν ἕως εἰς τὴν κορυφὴν εἶναι ὡς ἐν λέγας τεταρτημόριον· εἶναι δὲ πολλὰ δύσκολον νὰ ἀναβῇ κανεῖς, διότι εἶναι κρημνώδης . . . Ἐφθάσαμεν ὁμῶς εἰς τὸν ὀνομαζόμενον Λέβητα, δηλ. εἰς τοὺς κρατῆρας· ἡ πέριξ γῆ εἶναι πολλὰ θερμὴ, καὶ εἶδαμεν ὡς εἶναι σχισμὰς ἢ τρύπας, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐξήρχετο καπνὸς ἢ ἀ-

βαθυμίαις πυκνὴ ἀνυπόφερτος εἰς τὴν ἔσφρησιν διὰ τὴν θειάφωδὴ ὁσμὴν τῆς, φαίνεται ὅτι ὅλη ἡ γῆ εἶναι ἀνακατωμένη μεθ' ἑαφί, ὅθεν ἡ ἐπιφάνειά τῆς εἶναι χρωματισμένη καὶ λαμπρά.

„Εἰς ὅλας τὰς πέτρας, αἱ ὁποῖαι εἶναι εἰς τὰ πέριξ, φαίνεται χρῶμα ὑποπράσινον, ἀναμεμιγμένον μεθ' ἁμυροκίτρινον ὡς τοῦ χρυσοῦ· ἐν ἄλλο μικρὸν μέρος αὐτοῦ τοῦ κεφαλοζαχάρου εἶναι λευκὸν ὡς ἡ ἄσβεστος· καὶ ἐν ἄλλο παρακάτω εἶναι ὅμοιον ἀργίλλου κοκκίνης καὶ ὡς σκεπασμένης μεθ' ἄλας· εἰς τὸ μέσον ἄλλου κρήνῳδους λίθου εἶδμεν μικρὰν τρύπαν ὡς δύο ἀντιχείρων κατὰ τὴν διάμετρον, ἀπὸ ὅπου ἤκούετο ἦχος ὡς πολλοῦ νεροῦ ὅπου βράζει“.

Εἰς τὰς Ἀσόρας, τὰς Καναρίας, τὰς νήσους τοῦ πρασίνου ἀκρωτηρίου, τῆς Ἀναλήψεως, τὰς Ἀντίλλας, αἱ ὁποῖαι φαίνονται λεῖψανα τῆς παλαιᾶς ξηρᾶς, ἡ ὁποία ἤνυνε τὸν παλαιὸν κόσμον μετὰ τὴν Ἀμερικὴν, εἰς ὅλας λέγω αὐτὰς δὲν βλέπομεν εἰμὴ τόπους κεκαυμένους, ἢ οἱ ὁποῖοι ἀκόμη καίονται. Τὰ Ἠφαίστεια, τὰ ὁποῖα κατεβυθίσθησαν τὸ παλαιὸν ὄμοῦ μετὰ τοὺς περιέχοντας αὐτὰ τόπους, ἐγείρουσιν ὑπὸ τὰ ὕδατα τρικυμίας φρικτὰς, ὥς εἰς τὰς Ἀσσόρους ἀνελύθη εἰς μίαν ἀπὸ τὰς τοιαύτας τρικυμίας τὸ ἀξούγγιον τῆς βολίδος.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ καὶ ἙΘΝΟΓΡΑΦΙΑ.

(τέλος τῆς ἐν τῷ 11 Ἀρ. τοῦ Λ. Ἑ. διακοπείσης διατριβῆς.)

Ἐρώτ. Εἶναι ἄρα γε δυνατόν ἐπάνωθεν τοῦ πάγου νὰ φθάσωσιν ἄνθρωποι τὸν πόλον; καὶ ἂν ὅχι, διὰ ποίας αἰτίας;

Ἀπεκρ. Ἡμεῖς οἱ ἀλιεῖς δὲν ἐδοκιμάσαμεν τοῦτο, ἀλλ' οὔτε τὸ νομίζομεν δυνατόν, διὰ τὰ πολλὰ καὶ ὑπερμεγέθη βουτὰ τοῦ πάγου· πρὸς τοῦτοις εἰς πολλὰ μέρη ἀπαντᾷται μετὰ τὴν τῶν φερομένων τοῦ πάγου κομματίων ἀναλυμένων νερὸν, τὸ ὁποῖον δὲν ἤθελεν δυνηθῆναι νὰ τὸ περάσῃ. Ὅσοι ἀπὸ τοῦς συντρόφους μας ἀνέβησαν εἰς τὴν ἀκροτάτην κορυφὴν τῆς Ἀρκτοανατολικῆς νήσου ἴδαν ἐκεῖθεν, ὅσον ἔφθανεν ἡ ὄψις τῶν, τὴν θάλασσαν ἐλευθέραν ἀπὸ πάγου· ἂν ὁμως

τὸ νερόν τοῦτο εἶναι πλευσόν καὶ περαιτέρω, κάνεις ἀπὸ ἡμᾶς δὲν ἔκαμε τὴν δοκιμὴν· ὅμως μέχρι τῆς Ἀρκτοανατολικῆς νήσου ἦναι δυνατόν, κατὰ τὴν γνώμην μας, νὰ μεταφερῶσιν ἐπάνω εἰς πλοῖα ζωοτροφίαι καὶ ξύλα διὰ καύσιμον.

Ἐρώτ. Ἐὰν ἐδοκίμαζέ τις νὰ ταξειδεύσῃ πρὸς τὸν πόλον, κατὰ τίνα τρόπον ἤμπορούσε νὰ μεταφέρῃ ζωοτροφίαν καὶ ξύλα διὰ φωτιάν;

Ἀπόκρ. Τοῦτο μᾶς φαίνεται πάντῃ ἀκατόρθωτον.

Ἐρώτ. Δὲν ἔμπορουν ἄρά γε τρεῖς καλύβαι (παρόμοιαι μ' ἐκείνας, τὰς ὁποίας ἔχετε ἐπάνω τῆς Σπιτζβέργης) καὶ ζωοτροφίαι ἀπὸ τὴν Σπιτζβέργην νὰ μεταφερῶσι περαιτέρω πρὸς τὴν ἄρκτον διὰ χαμουλκῶν, καὶ ἡ μὲν πρώτη καλύβη νὰ σιῇ 50 Γερμανικὰ μίλια μακρύτερον ἀπὸ τὴν Σπιτζβέργην, ἡ δὲ δευτέρα 100, ἡ δὲ τρίτη 150, ὥς, εἴαν ποτε ἀπεφάσιζαν πέντ' ἐξ ῥιψοκίνδυνοι ἄνδρες νὰ δοκιμάσωσιν αὐτὸ τὸ ταξίδιον, νὰ εὐρίσκωσι καταγώγιον εἰς αὐτοὺς τοὺς τόπους;

Ἀπόκρ. Σιμὰ μὲν τῶν πλοίων μας ἔμπορούμεν νὰ σήσωμεν ἐπάνω εἰς τὴν σερραὺν τοιαύτας καλύβας· πῶς ὅμως ἔμπορουν νὰ μεταφερῶσι 50, 100 καὶ 150 Γερμανικὰ μίλια μακρὰν τοιαῦται σερραὶ ἕτοιμαὶ καλύβαι, ἡμεῖς δὲν τὸ ἐννοοῦμεν ἂν ἦναι δυνατόν.

Ἐρώτ. Δὲν δύναται τάχα ἀνθρώπινοι χεῖρες, ἢ τάραντοι, ἢ σκύλοι νὰ σύρῳσι τὰς τοιαύτας καλύβας;

Ἀπόκρ. Οὔτε τάραντοι οὔτε σκύλοι εἶναι ἱκανοὶ νὰ σύρῳσι φορτωμένους χαμουλκοὺς ἐξ αἰτίας τῶν ἐκ πάγου βουνῶν καὶ τῶν ἀπὸ τοὺς ἀνέμους ἐπισωρευμένων χιονίων· καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι ἀλιεῖς δὲν ἤμπορούσαμεν νὰ κινήῳμεν ἀπὸ τὸν τόπον μας, ἂν δὲν ἐφορούσαμεν χιονοσανδάλια.

Ἐρώτ. Τί ἡμερομισθίον ἔπρεπε νὰ δώσῃ τις εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὅστις ἀπεφάσιζε νὰ κάμῃ τοῦτο τὸ ταξίδιον;

Ἀπόκρ. Ἐπειδὴ μᾶς φαίνεται ἀδύνατον νὰ κατορθωθῇ τὸ πρᾶγμα οὔτε μὲ σκύλους οὔτε μὲ τάραντους, διὰ τοῦτο οὔτε λόγος γίνεται περὶ ἡμερομισθίου.

Ἐρώτ. Εὐρίσκονται ἄνθρωποι εἰς τὸν Ἀρχάγγελον, οἱ ὅποιοι διέτριψαν ποτὲ πολὺν καιρὸν εἰς τὴν Σπιτζβέργην, καὶ οἱ ὅποιοι ἤμπορούσαν νὰ σέρξουν εἰς τὸ νὰ συνοδεύσωσιν

ἔνα δύο Ἀγγλους θέλοντας νὰ δοκιμάσωσι τοῦτο τὸ πρὸς τὸν πόλον ταξείδιον διὰ τοῦ πάγου;

Ἀπόκρ. Εὐρίσκονται πολλοὶ εἰς τὸν Ἀρχάγγελον, οἱ ὅποιοι ἐξεχέμασαν εἰς τὴν Σπιτζεργγην· ἐπεὶ δὲ ὅμως δὲν γνωρίζουσι τοὺς πέραν τῆς Σπιτζεργγης τόπους, διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἵμποροῦν νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ὁδηγοί· ὡς ναύτας ὅμως συμβοηθοὺς ἵμπορεῦσαν νὰ τοὺς συμφωνήσωσιν οἱ Ἀγγλοι.

Ἐρώτ. Ἐτυχε ποτὲ νὰ ἴδετε κοπάδια πουλίων νὰ πετώσι τὴν ἀνοιξιν ἀπὸ τὴν Σπιτζεργγην πρὸς τὸν πόλον;

Ἀπόκρ. Naί· τὴν ἀνοιξιν ἔτυχε νὰ φανοῦν ἀγριοχῆναι, ἀγριοπάππαι καὶ ἄλλα πτηνὰ, τὰ ὅποια ἐπήγαιναν μακρύτερα πρὸς τὸν πόλον.

Ἐρώτ. Ὅποια τετράποδα ζῶα καὶ ὅποια πτηνὰ εὐρίσκονται εἰς τὴν Σπιτζεργγην κατὰ τὸ καλοκαίριον, καὶ ποῖα ἀπὸ αὐτὰ μένουσι καὶ ὅλον τὸν χειμῶνα ἐκεῖ;

Ἀπόκρ. Ἀγριοὶ τάραντοι, λευκαὶ καὶ κυάνεοι (γαλάζια) ἀλώπεκες καὶ λευκαὶ ἄρκτοι εὐρίσκονται ἐκεῖ καθ' ὅλον τὸν χρόνον· αἱ ἀγριοχῆναι ὅμως καὶ ἀγριοπάππαι διατρίβουσιν ἐκεῖ μόνον τὸ καλοκαίριον, περὶ δὲ τὰ τέλη τοῦ φθινοπώρου ἀναχωροῦσι πρὸς τὰ μεσημερινὰ μέρη. —

Ἔως αὐτοῦ τελειώνει τὸ πρωτόκολλον.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν οὔτε μὲ τὰ ποδάρια οὔτε μὲ τοὺς χαμουλκοὺς δὲν ἵμποροῦν οἱ ἄνθρωποι νὰ φθάσωσιν ἐπάνωθεν τῷ πάγου τὸν πόλον, καὶ δὲν μένει ἄλλοθεν πόθεν νὰ ἐλπίζωμεν τὴν κατόρθωσιν τῆς ἐπιχειρήματος, παρὰ μόνου ἐκ τῆς θαλάσσης, εἰάν αὕτη φανῇ πλευσή, διὰ τοῦτο πρέπει νὰ εὐχισθῶμεν εἰς τὰ πλοῖα, τὰ ὅποια εἶναι ἤδη ἑτοιμα ν' ἀποπλεύσωσιν ἐκ τῆς Ἀγγλίας, καὶ νὰ κάμωσι τὴν ἀξέβαιον καὶ ἐπικίνδυνον δοκιμὴν, νὰ εὐχισθῶμεν τὴν ἀξίαν ἀνταμοιβὴν τοῦ θάρρους καὶ τῆς γενναιότητος αὐτῶν — τὴν αἰσίον ἐκδασιν τοῦ ἐπιχειρήματος. Πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου γίνονται μεγάλαι προετοιμασίαι, καὶ δὲν φεῖδονται τῶντι ποτε οἱ Ἀγγλοι τῶν ὅσα συντελοῦσιν εἰς ταύτην τὴν ἐκδασιν.

Ἰδοὺ προσθέτομεν εἰς τὰ ἐν ταῖς προηγουμένοις τετραδίοις σημειωθέντα καὶ περὶ τούτου τὰ ἐφεξῆς κατὰ τὰς νεωτέρας εἰδήσεις. Ἐκασον τῶν δύο πρώτων καὶ κυρίων καριέων,

φορτίου 350 ἕως 370 Τουνῶν, (7000 ἕως 7400 Κεντυναρίων) ἔχει 50 ναύτας, καὶ 20 ἀξιωματικούς καὶ ἐπιβάτας. Ὅλα τὰ τέσσαρα καράβια, διὰ νὰ ἀντεχῶσιν εἰς τὸν πάγον, λαμβάνουν διπλᾶ σανιδώματα ἀπὸ δρύϊνα σανίδια, ἐξ ὧν κτύλων τὸ πάχος, τὸ μὲν ἐν σανιδώματι ἔσωθεν, τὸ δὲ ἔξωθεν· παρεκτός δὲ τούτων καὶ ἐν κατάφραγμα ἀπὸ χαλκῆς λεπτᾶς πλάκας. Εἰς τὸ ἐμπροσθινὸν καὶ ὀπισθινὸν μέρος ἐμπήγνυνται πλαγίως δυνατοὶ κορμοὶ δένδρων, διὰ νὰ ἀπαντῶσι τὰ προσκρούσματα τῶν ἐκ πάγου κομματίων καὶ βουνῶν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀρκτου δὲν ἀπαντῶνται πούποτε ναυπηγίσιμα ξύλα, λαμβάνουσι μεθ' ἑαυτῶν διπλᾶ πηδάλια, κατάρτια, κεραίας (Ἀντεννας), ναυτικὰς τροχαλίας, μεγαλωτάτας ἀγκύρας καὶ καλώδια (παλαμάρια). Ἔχουν καὶ σανίδια (διὰ νὰ κατασκευάσωσι μὲ αὐτὰ σέγγην ἐπάνω τοῦ καταστρώματος εἰς καιρὸν παγώματος) καὶ μίαν μεγάλην ποσότητα ἀπὸ τὰ πλέον δυνατὰ, ἐλαιόχρισσα καραβίπανα, διὰ νὰ κάμνωσι μὲ αὐτὰ σκηνώματα, ἂν ἤθελε τύχει νὰ ἐκχειμῶσιν πούποτε εἰς τὴν σερεάν. Ἀντὶ τοῦ μὲ μόλυβδον βαρυνόμενου ξύλου, τὸ ὅποιον δεμένον εἰς ἓν σχοινίον ῥίπτουσιν ἔξω τοῦ καραβίου οἱ πλεόντες, διὰ νὰ διορίσωσι μὲ αὐτὸ πόσον γλήγορα πλεῖι τὸ καράβιον, ἔβαλαν ὑπὸ τὴν τρόπιδα μηχανήν τινα, ἡ ὁποία διά τινος ἰδιαιτέρας προκατασκευῆς δείχνει κατὰ πᾶσαν στιγμήν τὴν ταχύτητα τοῦ πλευσίματος τοῦ καραβίου εἰς ὠρεδείκτην τινα (ἢ πλάκα, ἐπὶ τῆς ὁποίας εἶναι σημειωμέναι αἱ ὥραι,) σημειόμενον εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ ναυάρχου.

Πρὸς ἀποφυγὴν τῆς Σκορβουτικῆς ἀσθενείας τὰ πλοῖα προμηθεύονται μὲ πολλὴν κρᾶμβην, οἶνοξύδιον καὶ λεμονόζωμον, καὶ λαμβάνει καθὲν 150 Τουνῶν (ἤτοι 3000 Κεντυναρία) λιθάνθρακας, καὶ ἀλεύριον, ὅσον ἀρκεῖ διὰ τρεῖς χρόνους εἰς ὅλους τοὺς ἐπιβάτας. Πολλοὶ τῶν ναυτῶν θάλουσιν ἐμῇ εἰς τὰ πλοῖα ἀπὸ τὰς νήσους τῆς Σκοτίας. Τὰ νησιά ταῦτα εὐρίσκονται εἰς τὸν ἡμίσεια δρόμον μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ἰσλανδίας, καὶ τὸ κλίμα εἶναι καὶ αὐτοῦ ἀκόμη αὐστηρόν· οἱ κάτοικοι, τῶν ὁποίων οἱ πλείστοι ζῶσιν ἀπὸ τὴν ἀλείαν, εἶναι γυμνασμένοι θαλασσοπόροι, καὶ συνειθισμένοι εἰς τὴν αὐστηροτάτην ψύχραν· συνειθισμένοι προσέτι καὶ εἰς τὸν πάγον καὶ τὴν διὰ μέσου τοῦ πάγου ναυτιλίαν κάλλιχα· καθεὶς ἀπὸ τοὺς κοινούς ναύτας λαμβάνει μηνιαῖον μισθὸν 3 πφ. Στερλ.,

δσον καιρόν ἤθελε διαρκέσει ὁ σόλος, καὶ ἂν τὸ ἐπιχείρημα λάβῃ αἰσίαν ἔκβασιν, θέλου μοιρασθῇ εἰς ὅλους τοὺς ναύτας 20,000 πρ. Στερ. πρὸς ἀνταμοιβήν· εἰ δὲ μὴ, ἐλπίζεται, ὅτι τὰ πλοῖα θέλουσιν ἐπιστρέφει εἰς τὴν Ἀγγλίαν κατὰ τὸν Σεπτέμβριον τοῦ ἐρχομένου ἔτους (1819).

Ἐπειδὴ εἶχε διορισθῇ βραβεῖον 20,000 πρ. Στερ. εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελε κατορθώσει νὰ διαπλεύσῃ τὸν Πόλον, φαίνεται ἀκατάληπτον πῶς νὰ μὴ δοκιμάσωσιν πρὸ πολλοῦ καὶ πολλάκις, οἱ ἄλιεῖς κατ' ἐξοχὴν, νὰ ἀπολαύσωσιν τὸ ἀνωτέρω βραβεῖον, καὶ μάλιστα ἀφ' οὗ ταξιδεύουσι κατ' ἔτος, διὰ τὸ ἐπαγγελμάτων, εἰς τὰ πλησιόχωρα μέρη τοῦ πόλου καὶ ἐσυνειθισαν τὸ κλίμα καὶ τὸν διὰ τοῦ πάγου πλοῦν, καὶ πολλάκις τυχαίνει νὰ λάβῃ τόσον κακὴν ἔκβασιν ἡ ἀλειτουργία, ὥστε τοῦτο μόνον ἔπρεπε νὰ τοὺς παρακινήσῃ νὰ κάμωσιν αὐτὴν τὴν δοκιμὴν, διὰ νὰ ἀναπληρώσωσιν, εἰ δυνατόν, τὴν ἐκ τῆς ἀτυχοῦς ἀλειτουργίας ζημίαν μὲ τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ βραβεῖου. Ἡ ἀπορία ὅμως αὕτη παύει, ὅταν τις μάθῃ, ὅτι καθεὶς ἀπὸ τοὺς ναύτας, οἵτινες ὑπάγουσιν εἰς ἀγρευσιν τῶν φαλαίνων, ὑποχρεοῦται πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του νὰ κάμῃ ὅρκον πρὸς τὸν κύριον τοῦ πλοίου, „Ἄλλον σκοπὸν νὰ μὴν ἔχῃ εἰς αὐτὴν τὴν θαλασσοπλοΐαν πρὸς τὴν Ἀρκτον, παρὰ τὸ ὄφελος τοῦ κτήτορος“. Ἐπειδὴ λοιπὸν, ἂν δοκιμάσῃ τις νὰ διαπλεύσῃ τὸν πόλον καὶ ἀποτύχῃ (διὰ τὸ ὅποιον δικαίως πρέπει νὰ φοβῆται), ἀνάγκη νὰ προξενήσῃ εἰς τὸν κτήτορα τοῦ πλοίου ζημίαν μάλιστα, καὶ ὅχι ὄφελος, διὰ τοῦτο καθεὶς ἀπὸ τοὺς καραβοκυρίους τῶν Γρενλανδικῶν ἀλιευτικῶν πλοίων, νομίζει, κατὰ τὸν ὅρκον του, ὅτι δὲν ἔχει δικαίον νὰ τολμήσῃ φανερώς νὰ πλεύσῃ πρὸς τὸν πόλον, καὶ νὰ φέρῃ εἰς κίνδυνον καὶ τὸ πλοῖον καὶ τοὺς ἀνθρώπους διὰ τὸ τολμηρὸν του ἐπιχείρημα. Τώρα ἔγινε πρόβλημα εἰς τὸ Παρλιαμέντον, νὰ μεταβληθῇ ἐκεῖνος ὁ ὅρκος εἰς ἄλλον τρόπον, καὶ νὰ δοθῇ ὑποσχέσεις εἰς τοὺς ναύτας, ὅτι κατὰ τὸ ὅποιον ἤθελαν κάμει πλησίασμα εἰς τὸν πόλον νὰ λαμβάνωσι καὶ τὰ βραβεῖα βαθμιδόν, δηλ. ἀπὸ 5000, 70000, 10000 πρ. Στερλ. Κατὰ ταύτην τὴν περίστασιν, ἔγινεν ἐπὶ τῶν λογομαχιῶν τοῦ Παρλιαμέντου ἀνάμνησις τῶν ἐφεξῆς περὶ τῆς ἱσορίας τῆς τέχνης τοῦ εὐρίσκειν τὰ θαλάσ-

σιον μήκος“ δηλαδή τοῦ ἀνευρίσκειν τὴν θέσιν τῆς θαλάσσης, εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται τὸ πλοῖον :

Ὁ ἀθάνατος Νεύτων ἔγινεν αἰτία νὰ συσταθῇ μία παντοτινὴ ἐταιρεία ἐπιστημονικὴ, συνισταμένη ἐξ ἀνδρῶν διωρισμένων „εἰς ἐξέτασιν καὶ ἔρευναν τῆ θαλάσσης μήκας“. Ἐν τοσούτῳ ἡ ἐταιρεία αὕτη ἔμεινε διόλου ἀνεργος, ἕως οὗ ὁ ναύαρχος Σόβελος (Shovel) ἐχάθη μὲ ὄλουτου τὸν σόλον, μόνον καὶ μόνον διότι δὲν ἤξευρεν ἀκριβῶς εἰς ποῖον μέρος τῆς θαλάσσης εὐρίσκετο, ὅταν τὸν ἠκολούθησε σφοδρὰ τρικυμία. Τότε διὰ μιᾶς διήγειρε τὴν κοινὴν προσοχὴν τὸ ἀξιόλογον τοῦτο συμβάν, καὶ εὐθὺς ἐκηρύχθη, ὅτι ὅστις εὕρῃ τὴν τέχνην τοῦ „πῶς πλοῖον, ἐκπλέον ἐκ τῆς Ἀγγλίας εἰς τὰς Ζακχαρείους νήσους, ἡμπόρει, κατὰ τὸν πρὸς τὸν τόπον ἐκεῖνον δρόμον του, νὰ γνωρίσῃ ἀσφαλῶς, μακρὰν ἀκόμῃ 15 μίλια Γερμανικὰ ὄν, τοῦ κυρίως εὐρίσκετο“, θέλει λάβει βραβεῖον 10,000 πφ. Στερ. ἐὰν δὲ διδάσκῃ περισσότερα ἢ εὐρεθισομένη μέθοδός του, ὥστε νὰ δείχνῃ, εἰς διάστημα δέκα Γερμανικῶν μιλίων, πόσον μακρὰν ἐπροχώρησε τὸ καρδίον ἐκ τῆς Ἀγγλίας πρὸς τὴν δύσιν, τότε λαμβάνει ὁ εὐρετὴς 15000, καὶ ἂν ἡ ἀριθμησίς του ἐκβῇ τόσον ἀκριβῆς, ὥστε νὰ δείχνῃ τὴν ἀπόστασιν τοῦ καρδίου ἕως $7\frac{1}{2}$ Γερμανικὰ μίλια μακρὰν, λαμβάνει 20,000 πφ. Στερλ. Ὅθεν ἐφευρὲν ἐν ἔτει 1745 ὁ ὥρολογιοποιὸς Ἀρρίσων (Harrison) ἐν ναυτικῷ ὥρολόγιον, τὸ ὅποιον κατὰ τὸν ἀπὸ Λόνδρας εἰς τὴν ἐν ταῖς δυτικαῖς Ἰνδίας νῆσον Βερβίκην (Berbice) πρὸς δοκιμὴν γενόμενον πλοῦν ἔδειξε σωστὰ τὸ μήκος μέχρις ἡμισσεως βαθμοῦ ($7\frac{1}{2}$ Γερμανικῶν μιλίων). Ὁ Ἀρρίσων ἔλαβε διὰ τοῦτο ἀντὶ 20,000 πφ. Στερλ., 24,000 εἰς βραβεῖον. Δεκαπέντε χρόνους ὑστερώτερα (1760) ἐξέδωκεν ὁ ἐν Γοττίγκῃ Προφάσσων Μάγιερς (Mayer) τοὺς σεληνιακοὺς του πίνακας (Mondestafeln), μὲ τὴν βοήθειαν τῶν ὁποίων ἐμπορεῖ τὸ πλοῖον, μετὰ τὰς εἰς τὴν σελήνην γενομένας παρατηρήσεις του, νὰ εὕρῃ ἀκριβῶς κατὰ τὸν πλοῦν του εἰς ποῖον μέρος τῆς θαλάσσης εὐρίσκεται. Οὗτοι οἱ σεληνιακοὶ πίνακες προξενῶσι τὴν αὐτὴν ἀφέλειαν κατ' ἐπιστημονικὴν μέθοδον, ὅποιαν τὸ θαλάσσιον ὥρολόγιον κατὰ μηχανικὸν τρόπον. Καὶ ὁ Νεύτων αὐτὸς ἀκόμῃ εἶχε προβάλει τὴν μέθοδον ταύτην. Μ' ὅλον ὅτι δὲν εἶχε διορισθῇ καμμία ἀντα-

μοιβή εἰς ὅποιον ἤθελε κατασκευάσει τοιούτους πίνακας, ἐδίω-
ρισε μὲ ὅλον τοῦτο τὸ Παρλιαμέντον διὰ τὴν ἀποδειχθεῖ-
σαν ἀφέλειάν των, νὰ πληρωθοῦν εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ
ἐν τῷ μεταξύ ἀποθανέντος Προφέσσορος Μαχέρου 3000 πρ.
Στέρλ. (18,000 τάλιρα) ὡς βραβεῖον. (Ἐπὶ Λουδοβίκου
τοῦ ἰγ' ἀκόμη εἶχε φανερόσει Γάλλοις ἐνομαζόμενος Με-
ράν, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ εὕρισκεται τὸ θαλάσσιον μῆκος
διὰ Σεληνιακῶν πινάκων ἀκριβῶς λογαριασμένων· ἀλλὰ τό-
τε ἡ Ἀστρονομία δὲν εἶχε προχωρήσει τόσον, ὥστε νὰ ἔμ-
πέσωσι νὰ κατασκευάσωσι σεληνιακοὺς πίνακας μὲ τὴν ἀπαι-
τουμένην ἀκρίβειαν· τοῦτο τὸ κατάρθωσε πρῶτος ὁ Μαχέρος).

ἹΣΤΟΡΙΑ καὶ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Χρονολογικὸς Κατάλογος τῶν ὀρθοδόξων μεγάλων Ἑρμη-
νέων τῆς τῶν Ὁθωμανῶν βασιλείας.

(παρά τιнос ἀγνυνύμου.)

Οὐκ οἶδα ὅπως τοῦ ἐπωφελοῦς καὶ χρησίμου τῆς Ἱσο-
ρίας οἱ πρὸ ἡμῶν μετὰ τὴν τῆς βασιλείας πτώσιν ἀμελήσαν-
τες πολλὰ, λόγου τε καὶ γραφῆς ἄξια, τοῖς μεταγενεστέροις
ἡμῖν ἄγνωστα πάντα κατέλιπον, τοῦ πανδαμάτορος αὐτὰ χρέ-
νου ἀφανῆ, καὶ ὡς μὴ γεγονότα ποιήσαντος, ὥστε μὴ δύνα-
σθαι τοὺς μετέπειτα σαφηνεῖν τινα ἢ βεβαιότητα ἔχειν, εἰ
μὴ ἐξ ἀγράφου παραδόσεως ἀμυδρῶς πως, καὶ οὐκ ἀκριβῶς
γινώσκιν τινα διὰ μνήμης κρατεῖν. Τὰ γὰρ γραφῇ παραδοθέντα, εἰ
μόνον ἐς αἰεὶ διαμένουσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὑστερογενέσι δῆλα
τε καὶ γνωστὰ ἀποκαθίστανται· καὶ τ' ἀληθές, ὡς εἶπεῖν, καὶ
ἀκριβές τούτων ἐκπορίζεται. Καγὼ βουλόμενος καταγράψαι
κατάλογον τῶν μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς βασιλίδος τῶν πέλεων
ἐκμαστάντων μεγάλων Διερμιννευτῶν τῆς βασιλείας ταύτης
τῶν Ὁθωμανῶν, ἀναμοχλεύσας ὅλα σθένει ἐπιμελῶς τά τε
μετὰ τὴν ἄλωσιν ἀμυδρά τε καὶ σκοτεινὰ, καὶ ἐν παρέργῳ
ἰσορροῦμενα, αἵμα τε καὶ τὰ ἐκ παραδόσεως παρά τισι γηραιοῖς
διασεσωσμένα, τὴν καταγραφὴν ταύτην ἐποίησα. Ἐκ γὰρ
τῶν ἐνεσπαρμένων σημειώσεων καὶ ἀγράφων παραδόσεων σα-

φῶς δέικνυται, ὅτι πρὸ τοῦ Παναγιωτάκη οὐδεὶς ἄλλος ἐκ τῶν κατ' ἡμᾶς ὀρθοδόξων Γραικῶν μέγας Διερμηνευτὴς τῆς βασιλείας ταύτης ἐγένετο, ἀλλ' Ἐβραῖοί τινες καὶ ἐκ τῶν ἐξομωτάτων ἀνωνύμων Λατίνων. Ἐγένετο δὲ καί τις τῶν Ἰταλῶν Γάσπαρις τοῦνομα, ὃς μετὰ ταῦτα ἡγεμὼν Μολδαβίας καθέστηκε κατὰ τὸ 1618 ἔτος, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Σουλτάνου Μουσαφᾶ τοῦ Α', καὶ τοῦ Ἐπιτρόπου Χαλὶλ πασᾶ. οὗτοι κακῶς καὶ κιβδῆλως τὴν περιφανὴ καὶ περίβλεπτον ἐπιστάσιν ταύτην μετήρχοντο· καὶ δὴ οὕτωςίπως ἐπομένου τοῦ πράγματος, τάττω ἐν τῷ παρόντι καταλόγῳ ὡς πράττιζον τὸν Παναγιωτάκην.

1660. Πρῶτος Παναγιωτάκης, ὃς ἦν πρότερον διερμηνευτὴς τοῦ πρέσβους τῶν Γερμανῶν· ἐγένετο δὲ μετὰ ταῦτα μέγας Διερμηνευτὴς ἐπὶ Κιοπρουλῇ Μεσεμὲτ πασᾶ Ἐπιτρόπου κατὰ τὸ 1660 ἔτος, ἀνὴρ ἐπισήμων καὶ ἀξρονόμος, εἰδήμων τῆς Λατινικῆς, Ἰταλικῆς καὶ τῆς τῶν Ἀράβων, Περσῶν τε καὶ Τούρκων φωνῆς· ἐτελεύτησε δ' ἐν ἔτει 1661, καὶ μετὰ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ κάτοχος γίνεται τοῦ περιβλέπτου τούτου ἀξιώματος,

1681. Ἀλέξανδρος ὁ Μαυροκορδάτος, ὃς τὸ γένος πατρώθεν μὲν Χίος, μητρόθεν δὲ τὰ πρῶτα φέρων τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ἀνὴρ σοφώτατος καὶ πολιτικώτατος, ἔντε θεωρία καὶ πρακτικῇ ἱατρικῇ ἐπισήμων, καὶ τὴν φιλοσοφίαν πολὺς, εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς, Λατινικῆς, Ἰταλικῆς, Γαλλικῆς, Τουρκικῆς, Περσικῆς καὶ Ἀραβικῆς φωνῆς· ὃς ἦν καὶ μέγας λογοθέτης τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Γίνεται δὲ μέγας Διερμηνευτὴς κατὰ τὸ 1681 ἔτος, καὶ μετὰ παρέλευσιν χρόνων τινῶν εἰς φυλακὴν βάλλεται διὰ βασιλικὴν ὀργήν, καὶ ἀντ' αὐτοῦ γίνεται ἑρμηνεὺς ἐκ τῶν Ὀθωμανῶν τις Σεφέρ Ἀγάς, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀνακαλεῖται αὐτὸς ἐπὶ τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ κατὰ τὸ 1685 ἔτος. Οὗτος καὶ πρέσβος εἰς Γερμανοὺς πέμπεται, κάκει περὶ εἰρήνης λόγους ποιησάμενος ἐπανακίμπει εἰς τὰ ὧδε καὶ τιμᾶται παρὰ τῇ Ὀθωμανικῇ βασιλείᾳ τῷ ἐξ ἀπορρήτων ὀνόματι πρῶτος αὐτός· ἐν ἐσέροις δὲ, διὰ τὸ συσχεθῆναι καὶ συνεχῶς κατατρώχεσθαι πάθει ποδालγικῷ, παραιτεῖται τὸ αὐτοῦ ἀξίωμα εἰς τὸν πρεσβύτερον ἦν Νικόλαον.

1689. Νικόλαος Μαυροκορδάτος, ὁ καὶ μέγας Λογοθέτης, γίνεται μέγας Ἑρμινεύς κατὰ τὸ 1689 ἔτος, καὶ οὗτος τὴν παιδείαν πολὺς, κατ' οὐδὲν ἑλλείπων τῇ τε σοφίᾳ, φρονήσει τε καὶ μαθήσει τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, γλωσσῶν ἐγκρατὴς καὶ εἰδήμων, μετὰ παρέλευσιν χρόνων κατὰ τὸ 1709 ἔτος προεβιάζεται εἰς τὸν τῆς Μολδαυίας θρόνον, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἀποκαθίσταται μέγας Ἑρμινεύς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Ἰωάννης.

1709. Ἰωάννης Μαυροκορδάτος, μέγας Λογοθέτης, γίνεται μέγας Ἑρμινεύς κατὰ τὸ 1709 ἔτος, ἀνὴρ τὰ μέγιστα εὐσεβὴς, χαρίεις, πρῶτιτι, κάλοκαγαθία καὶ χρηστὸς ἦθεσι καθωραϊσμένος· καὶ οὗτος προεβασθεὶς εἰς τὸν τῆς Οὐγγροβλαχίας θρόνον κατὰ τὸ 1717 ἔτος καταλείπει ἐπὶ τῷ περιβλέπτῳ ἀξιώματι τοῦ μεγάλου Ἑρμινέως τὸν ἐξ ἀδελφῆς ἀνεψιὸν αὐτοῦ Γρηγόριον Γκίκαν.

1717. Γρηγόριος Γκίκας γίνεται μέγας Ἑρμινεύς κατὰ τὸ 1717 ἔτος, ἀνὴρ τὰ μέγιστα εὐφυὴς καὶ γλωσσῶν εἰδήμων, πολὺς τε ἐπὶ τὸ λέγειν καὶ γράφειν· καὶ οὗτος εὐτυχῶς διαρκέσας ἐπὶ τῷ ἀξιώματι τοῦ μεγάλου Ἑρμινέως, προεβιάζεται ἐπὶ τὸν τῆς Μολδαυίας θρόνον· διαδέχεται δὲ τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ ὁ αὐτάδελφος αὐτοῦ Ἀλέξανδρος Γκίκας.

1726. Ἀλέξανδρος Γκίκας γίνεται Ἑρμινεύς μέγας κατὰ τὸ 1726 ἔτος, καὶ μετὰ καιροῦ παρέλευσιν καὶ μέγας Λογοθέτης τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης Ἐκκλησίας ἀποκαθίσταται· ἀνὴρ καὶ οὗτος κατὰ πάντα ἔμπειρος, καὶ τὸ πολιτικὸν ἐς ἄκρον ἐξησκημένος· ἐκστρατεύσας δὲ ἅπαξ καὶ δις, καὶ ἐπαναστρεφάμενος εἰς τὰ ὦδε, ἀξιοῦται καὶ αὐτὸς τιμῆς ἐξ ἀπορρήτων, ὡς ὁ πάππος αὐτοῦ, καὶ μετ' οὗ πολὺ διαβληθεὶς ἀδίκως παρὰ τῷ βασιλεῖ ἀποτέμενεται τὴν κεφαλὴν, καὶ ἀντικαθίσταται Ἑρμινεύς Ἰωάννης τοῦ πίκλην Καλλιμάχης.

1740. Ἰωάννης Καλλιμάχης γίνεται μέγας Ἑρμινεύς κατὰ τὸ 1740 ἔτος, ἀνὴρ καὶ αὐτὸς ἄριστος, κατὰ πάντα πεπαιδευμένος καὶ ἔμπειρος, ἐν τοῖς διαλεκτικοῖς, νομικῇ τε καὶ ἐχέφρων, καὶ ἐν πράγμασι πολιτικῇς εἰδήμων· οὗτος ἐκ τῶν Μολδαυῶν ὤρμητο· κρίμασι δὲ οἷς μόνος Κύριος ὤδεν, ἐξωσθέντος ἀναγνῶντος τοῦ περιβλέπτου

τούτου ἀξιώματος, καὶ εἰς νῆσον τὴν Τένεδον ἐξορισθέν-
τος, γίνεται μέγας Ἑρμινεύς Ματαίης Γκίκας.

1751. Ματαίης Γκίκας ὁ δεύτερος υἱὸς Γκίκα βοεβόδα Οὐγγροβλαχίας· οὗτος παρεγένετο δρομάτος ἀπὸ Οὐγγροβλαχίας, ἡγεμονεύοντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐκεῖ, καὶ πα-
ραυτικά ἀναφανείς παρὰ τῇ ὑψηλῇ Πόρτα, περιτίθεται κα-
βάδιον Διερμινευτοῦ κατὰ τὸ 1751 ἔτος· μετὰ δὲ τὸν θά-
νατον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ διαδέχεται τὸν θρόνον τῆς Οὐγ-
γροβλαχίας, χρηματίσας Ἑρμινεύς μῆνας 14 καὶ τι πρὸς·
ἀποκαθίσταται δὲ αὐτῷ σκέπει καὶ βουλὴ τῶν ἀρίστων τῆς
βασιλείας ὁ ῥηθεὶς Ἰωάννης Καλλιμάχης.

1752. Ἰωάννης ὁ Καλλιμάχης λαμβάνει αὐτῷ τὸ ἀ-
ξίωμα τοῦ μεγάλου Ἑρμινέως κατὰ τὸ 1752 ἔτος, καὶ
διαρκέσας ἐπὶ τούτῳ χρόνους ἱκανοὺς, ἐμπιτεύεται τὴν
αὐθεντείαν τῆς Μολδαβίας, καταλιπὼν ἐπὶ τῷ ἀξιώματι
τοῦ Διερμινευτοῦ Γρηγόριον Γκίκαν υἱὸν Ἀλεξάνδρου Γκίκα.

1758. Γρηγόριος Ἀλεξάνδρου Γκίκα γίνεται μέγας
Διερμινευτὴς κατὰ τὸ 1758 ἔτος· οὗτος λόγου μὲν καὶ
φρονήσεως πλήρης, γλωσσῶν δὲ οὐκ ἄμοιρος, διαρκέσας
ἐπὶ τῷ λαμπρῷ τούτῳ ἀξιώματι εὐαρέσως προβιβάζεται
νεύσει βασιλικῇ εἰς τὸν τῆς Μολδαβίας θρόνον, καθίσταται
δὲ Διερμινεύς Γεώργιος Καρατζᾶς ὁ μέγας Λογοθέτης

1764. Γεώργιος Καρατζᾶς, υἱὸς Σκαρλάτου Καρατζᾶ,
ὁ μέγας Λογοθέτης, γίνεται μέγας Ἑρμινεύς ἐν τῷ 1764
ἔτει· οὗτος ἐκ πρώτης ἡλικίας παιδεύεται παρὰ πολλῶν,
καὶ παρὰ τοῦ ἰδίου πατρὸς, παρ' οὗ καὶ τὴν Ἰατρικὴν ἐπιστή-
μην ἐξέμαθεν· ἐγένετο δὲ ἐγκρατὴς τῆς Ἑλληνικῆς, Λατινι-
κῆς, Ἰταλικῆς, Γαλλικῆς καὶ τῆς τῶν Ἀράβων φωνῆς·
ὥς νέος τῇ ἡλικίᾳ, φρονήσει καὶ εὐσεβείᾳ ὑπερέβαλε πάν-
τας, καὶ διὰ τὰ πολλὰ τοῦ νοῦ αὐτοῦ πλεονεκτήματα καὶ
τὴν ἀρετὴν ἡξιώθη ἐν βασιλικῷ χρυσοβούλλῳ παρὰ τοῦ ἀνακ-
τος καὶ τιμὴν τοῦ ἐξ ἀπορρήτων ὀνόματος. Ζήσας οὖν ὀλίγον
διὰ τὸ συσχεθῆναι πανώλει νόσῳ, ἀπῆλθεν εἰς τὰς αἰωνίους
μονάς· διαδέχεται δὲ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ ὁ πατὴρ Σκαρλάτος
Καρατζᾶς.

1765. Σκαρλάτος Καρατζᾶς, ὃς ἦν πρότερον Διερμινευ-
τὴς τῶν Γάλλων, καθίσταται μέγας Ἑρμινεύς ἐν ἔτει 1765·
οὗτος ἰατρός μὲν ἀρίστος ὢν, ὑπάτους καὶ ἀνθυπάτους, ἁ-
παντάς τε τοὺς ἐν τέλει Ὀθωμανοὺς ἐπεσκέπτετο, καὶ ἀ-

τοῖς τοῖς βασιλεῦσι γνωστὸς ἦν, διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ παιδείαν αὐτοῦ, καὶ πρὸς τὸ τιμᾶν δὲ καὶ θεραπεύειν τοὺς Ὀθωμανοὺς, πρὸς αὐτοὺς εὐλαβῶς καὶ ταπεινῶς προσφερόμενος, πάντας ὑπερηκέντισεν. Εἰδήμων δὲ τῆς Λατινικῆς, Γαλλικῆς, Ἰταλικῆς καὶ Τουρκοαραβικῆς φωνῆς, καὶ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων ἐμπειρότατος. Μελετωμένου οὖν πολέμου πρὸ πολλοῦ μεταξὺ Ὀθωμανῶν καὶ Ῥώσων, καὶ γενομένων ἐν τοσούτῳ τῶν παρασκευῶν κατὰ τὴν κέ τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς τοῦ 1768 ἔτους, προσεκλήθη παρὰ τῆς ὑψηλῆς Πόρτας ὁ τῶν Ῥώσων πρέσβυς· ἐπανελθόντα δὲ οἰκάδε μετὰ παρέλευσιν ὥρῳν σχεδὸν πέντε προσάξει βασιλικῇ ἀπέπεμψεν αὐτὸν ὁ Ἐπίτροπος εἰς τοὺς ἐπτὰ πύργους (Γουλάδες), ὁμοῦ μετὰ τῶν διερμηνευτῶν αὐτοῦ καὶ οἰκείων διημερεῦειν ἐκεῖ. Ὅθεν καὶ κηρυχθέντος τοῦ πρὸ καιροῦ μελετωμένου, ὡς εἶπον, πολέμου, ἐκρίθη εὐλογον παρὰ τοῦ ἀνακτος ποιῆσαι νέον Ἑρμηνέα τῆς βασιλείας ταύτης, ἐν τριούτοις καιρῶσι ἄνδρα νεάζοντα καὶ εὐρωσούντα, καὶ πρὸς βασιλικὰς ὑποθέσεις ἐπίδοτον· καὶ διὰ τοῦτο τὸν γηραιὸν μέγαν Ἑρμηνέα κύριον Σκαρλάτον Καρατζᾶν ἀπέπεμψεν ὁ Ἐπίτροπος ἐφισυχάζειν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ἀντ' αὐτοῦ δὲ ἀποκατέστησε μέγαν Ἑρμηνέα τὸν μέγαν Λογοθέτην κύριον Νικόλαον Σοῦτζον, φορέσας αὐτὸν καθάδιον προσάξει τοῦ ἀνακτος.

1768. Νικόλαος Σοῦτζος, ὁ μέγας Λογοθέτης, γίνεται μέγας Ἑρμηνεὺς τῆς Ὀθωμανικῆς Πόρτας ἐν ἔτει 1768, Σεπτεμβρίου 28. ἀνὴρ ἐμπειρος καὶ νουεχής, παιδευθεὶς ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἐγκρατὴς τῆς Τούρκων τε καὶ Περσῶν φωνῆς, οὐκ ἄμοιρίστε καὶ τῆς τῶν Ἰταλῶν καὶ Γάλλων· μειλίχιος δὲ ὢν καὶ εὐτακτος, τοῖς Ὀθωμανοῖς καὶ τοῖς πρώτοις ταύτης τῆς βασιλείας μεγιστᾶσιν οἰκειωθεὶς, ἐπαινεῖτο παρ' αὐτοῖς, καὶ φιλούμενος ἦν· ἀπελθὼν δὲ σὺν τῷ Ἐπιτρόπῳ Νισαντζῇ πασᾷ εἰς τὴν ἐκστρατεῖαν κατὰ τῶν Ῥώσων, εὕρισκόμενου τοῦ στρατοπέδου εἰς τόπον λεγόμενον Χᾶν Τεπεσί, κατὰ τὸ 1769 ἔτος κατὰ μῆνα Ἰουλίον, ἐξώσθη μετ' ὀργῆς, καὶ μετακομισθεὶς εἰς βασιλεύουσαν σὺν τῷ ἡγεμόνι τῆς Μολδαυίας Ἰωάννῃ Καλλιμάχῃ, ἐμβάλλονται ἀμφότεροι εἰς φυλακὴν, καὶ τῇ κ.δ' Αὐγούστου τῷ αὐτῷ ἔτει ἀποτέμνονται τὰς κεφαλὰς ὡς

κατάσκοποι ἀναίτιως, κατὰ τὴν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν τεθείσαν ἐπιγραφὴν· ἀντ' αὐτοῦ δὲ ἀποκαθίσταται μέγας Ἑρμηνεὺς ἐν τῷ βηθέντι τόπῳ ὁ μπεϊζαδὲς Μιχαήλ Ῥακοβίτζας.

1769. Ὁ μπεϊζαδὲς Μιχαήλ Ῥακοβίτζας γίνεται μέγας Ἑρμηνεὺς κατὰ τὸ 1769 ἔτος, κατὰ μῆνα Ἰουλίον, ἀνὴρ ἔμπρων καὶ τὰ πολιτικὰ καλῶς ἐξησκημένος· οὐκ ἄμοιρος δὲ καὶ τῶν εἰς τὴν περιφανῇ ταύτῃ ἀξίαν συντεινουσῶν γλωσσῶν· τούτου δὲ εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς ἀπελθόντος ὑπὸ πανάλους νόσου ἐν τῇ ἐκκρατείᾳ, ἀνακαλεῖται πάλιν ἐπὶ τὸ ἀξίωμα τοῦτο ὁ πρὸ καιροῦ χρηματίσας μέγας Ἑρμηνεὺς Σκαρλάτος Καρατζᾶς.

1770. Σκαρλάτος Καρατζᾶς γίνεται μέγας Ἑρμηνεὺς ἐκεῖ ἐν τῇ ἐκκρατείᾳ κατὰ τὸ 1770 ἔτος Ὀκτωβρίου 2· μετὰ δὲ τὴν ἀπὸ τῆς ἐκκρατείας τούτου ἐπιστροφὴν, διά τε τὸ γῆρας καὶ ἐκδούλευσιν αὐτοῦ τιμᾶται παρὰ τῆς βασιλείας, διὰ καθαρῶν τῷ τίτλῳ τοῦ αὐθέντου Οὐγγροβλαχίας, ἐλεησάσης αὐτὸν βασιλικῶ μνημείῳ σίτηρεσίῳ, καὶ ἀποπεμφάσης αὐτὸν ἡσυχάζειν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ὡς καὶ πρότερον· ἀντικαθίσταται δὲ Διερμηνεὺς Ἀλέξανδρος ὁ μητρόθεν μὲν Ὑψηλάντης, υἱὸς δὲ Ἰωάννου Ἄγα.

1774. Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης γίνεται μέγας Ἑρμηνεὺς κατὰ τὸ 1774 ἔτος Αὐγούστου 3, νέος μὲν τῇ ἡλικίᾳ, γηραιὸς δὲ τῇ φρονήσει, καὶ εἰδήμων τῆς Ἰταλικῆς καὶ Γαλλικῆς φωνῆς, καὶ τῆς τῶν Ἀράβων καὶ Περσῶν οὐκ ἄμοιρος· χαρίεις καὶ ἐν ταῖς ἐντεύξεσι μειλίχιος· προσέχων δὲ αἰετὶ μελέτῃ τῶν Ἰταλικῶν καὶ Γαλλικῶν βιβλίων γίνεται ἐγκρατὴς καὶ τῶν τῆς Εὐρώπης πραγμάτων· μετὰ δὲ παρέλευσιν σχεδὸν ἡμερῶν τριάκοντα καὶ πέντε, ἐλέει βασιλικῶ προκιβάζεται εἰς τὸν τῆς Οὐγγροβλαχίας θρόνον, καταλιπὼν ἐπὶ τῷ λαμπρῷ τούτῳ ἀξιώματι τὸν γυναικάδελφον αὐτοῦ Κωνσταντῖνον Μουρούζην.

1774. Κωνσταντῖνος Μουρούζης γίνεται μέγας Ἑρμηνεὺς κατὰ τὸ 1774 ἔτος Σεπτεμβρίου 13, μητρόθεν Μαυροκορδάτος, ἄξιος κατὰ πάντα τοῦ περιελέπτου τούτου ἀξιώματος· εἰδήμων τῆς Περσικῆς, Ἀραβικῆς, Γαλλικῆς καὶ τῆς Λατινικῆς ὁπωσοῦν διαλέκτου. Τούτου δὲ προδιδασθέντος εἰς τὸν τῆς Μολδαυίας θρόνον, διαδέχεται

τὴν ἀξίαν αὐτοῦ ὁ πρὸ χρόνων, ἐν καιρῷ ἐκστρατείας χρηματίσας ἐπίτροπος ταύτης τῆς περιδλεπτοῦ ἀξίας Νικόλαος Καρατζᾶς υἱὸς Κωνσταντίνου Καρατζᾶ.

1777. Νικόλαος Καρατζᾶς γίνεται μέγας Ἑρμηνεὺς κατὰ τὸ 1777 ἔτος Σεπτεμβρίου λ', ἀνὴρ θεοσεβὴς καὶ κάλλισα φρονήσει καὶ μαθήσει ὠραϊσμένος, ἡμερότητι τε καὶ χρυσοῖς ἡθεσιν· εἰδήμων τῆς Ἑλληνικῆς τε, Γαλλικῆς καὶ Ἰταλικῆς γλώσσης, καὶ τῆς Ἀραβικῆς καὶ Τουρκοπερσικῆς. Τούτου δὲ προδιδασθέντος εἰς τὸν τῆς Οὐγγροβλαχίας θρόνον, καθίσταται μέγας Διερμηνευτὴς Μιχαὴλ Σοῦτζος.

1782. Μιχαὴλ Σοῦτζος γίνεται μέγας Διερμηνευτὴς κατὰ τὸ 1782 ἔτος, ἀνὴρ θεοσεβὴς καὶ χριστιανικὸς, μετριοφροσύνη τε καὶ μαθήσει κεκοσμημένος, τῆς Ἀραβικῆς παιδείας καὶ Τουρκοπερσικῆς ἐς ἄκρον ἐληλακῶς καὶ τῆς τῶν Γάλλων καὶ Ἰταλῶν οὐκ ἄμοιρος· ἐχέφρων τε καὶ τὰ πρῶτα φέρων ἐν εἰδήσει πραγμάτων πολιτικῶν· οὔπω δὲ χρόνον διαρκέσας ὁλοκληρον ἐν τῷ λαμπρῷ τούτῳ ἀξιώματι ἐξώσθη αὐτοῦ, ἀποπεμφθεὶς ἐξόριςτος εἰς τὴν νῆσον Τένεδον· αὐτ' αὐτοῦ δὲ ἐδράξατο τῆς ἀξίας ταύτης ὁ μπεϊζαδὲς Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος υἱὸς Ἰωάννου Μαυροκορδάτου.

1783. Ὁ μπεϊζαδὲς Ἀλέξανδρος Μαυροκορδάτος καθίσταται μέγας Ἑρμηνεὺς κατὰ τὸ 1783 ἔτος· οὗτος ὀξύτητι νοὸς καὶ εὐφυΐα καλλυνόμενος, τῶν εἰς τὴν λαμπρὰν ἀξίαν συντεινουσῶν γλωσσῶν ἀρκούντως μετεῖχεν, Ἑλληνικῆς, φημί, Γαλλικῆς καὶ Τουρκοαραβικῆς, δεινός τε ἐπὶ λόγῳ καὶ πολιτικοῖς πράγμασιν εὐεπίβολος. Διαπρέφας δὲ ἐπὶ τρισὶν ἡδὴ ἔτεσιν εὐτυχῶς ἐν τῷ περιβλέπτῳ τούτῳ ἀξιώματι διεδέξατο τὸν αὐθεντικὸν θρόνον τῆς Μολδαυίας, καταλιπὼν διάδοχον αὐτοῦ τὸν μπεϊζαδὲν Ἀλέξανδρον Καλλιμάχην.

1785. Ὁ μπεϊζαδὲς Ἀλέξανδρος Καλλιμάχης ἐπελάβετο τῆς πανενδόξου ταύτης ἀξίας ἐν ἔτει 1785, ἀνὴρ κατὰ πάντα ἄριστος καὶ θεοσεβέστατος, καλοκάγαθός τε καὶ χρηστότητι τρόπου ὠραϊσμένος, εἰδήμων τῆς τε Γαλλικῆς καὶ τῶν Ἀράβων φωνῆς, Ἑλληνικῆς καὶ Τουρκοπερσικῆς οὐκ ἄμοιρος· κηρυχθέντος δὲ τοῦ πρὸς Ῥώσσις καὶ Γερμανοὺς πολέμου, καὶ τῶν πρὸς ἐκστρατείαν παρασκευῶν ἄρτι ἐκτελουμένων, κατὰ τὸ 1788 ἔτος, οὗτος μὲν ἔμεινεν ἐν τῇ

βασιλευούσῃ ἐπίτροπος τοῦ Ῥεκιάπι τερζιμανλικίου, ἀντ' αὐτοῦ δὲ πρεσβιάσθη εἰς τὴν περιφανὴ ταύτην ἀξίαν ὁ Κωνσταντῖνος Ῥαλέτος.

1788. Ὁ Κωνσταντῖνος Ῥαλέτος γίνεται μέγας Διερμηνευτὴς κατὰ τὸ 1788 ἔτος· ἀνὴρ πεπαιδευμένος, νουνεχίστε καὶ παντοδαποῖς κάλλεσι διηνθισμένος, πρῶτῃ-τίτε καὶ μετριοφροσύνη διαλάμπων, οὐχ ἤττον δὲ καὶ καλοκάγαθία κοσμούμενος· ἐγκρατὴς Ἑλληνικῶς τε καὶ Γαλλικῶς φωνῆς, Τουρκῶν τε καὶ τῆ τῶν Ἰταλῶν διαλέκτῳ ἰκανῶς ἐγγεγευμασμένος, καὶ μέγα ἐπ' ἀρετῇ καὶ θεοσεβείᾳ κεκτημένος ὄνομα. Συνεξῆλθε δὲ μετὰ τῆς βασιλικῆς ἐκστρατείας κατὰ τῶν Γερμανῶν πρὸς μάχην ἤδη παρεσκευασμένων, ἅμα τῷ ὑπερτάτῳ Ἐπιτρόπῳ Ἰσούφ πασᾷ, ὃς οὐ καὶ μετ' ἡμέρας πάνυ εὐαρίθμους τῆς ἐκστρατείας, μόλις εἰς Σοφίαν γενόμενος, ὅπου ἦν αὐτοῖς μελέτη στρατιπεδεῦσαι, ἐπανάγεται διὰ βασιλικοῦ ὀρίσμου καὶ ἀποπέμπεται ἐξ ὀρίσμου εἰς Καλλιούπολιν διὰ τὴν τινικαῦτα δρασμὸν εἰς τὴν Γερμανίαν τοῦ συγγάμβρου αὐτοῦ Ὑψηλάντε αὐθέντου Μολδοβλαχίας κυρίου Ἀλεξάνδρου· ἀνηγορεύθη δὲ ἀντ' αὐτοῦ μέγας Διερμηνευτὴς, ἐν εἵχε μετ' αὐτοῦ ἐν τῇ ἐκστρατείᾳ ὁ διαληφθεὶς Κωνσταντῖνος Ῥαλέτος συνέρηθον καὶ συλλήπτορα εἰς τοὺς, μάλιστα ἐν τοιαύτῳ καιρῷ, συχνοὺς τῆς Διερμηνείας πόνους, ὁ Μανουὴλ Καρατζᾶς.

1788. Μανουὴλ ὁ Καρατζᾶς, ἡδὲ Ἀντιόχου Καρατζᾶ, καθίσταται μέγας Διερμηνευτὴς τῆς τῶν Ὁθωμανῶν βασιλείας ἐν τῇ ἐκστρατείᾳ ἐν ἔτει τῷ αὐτῷ κατὰ μῆνα Μαΐου, ἀνὴρ πεπαιδευμένος καὶ νουνεχὴς, χριστότιτι ἠθῶν καὶ ἡμερότιτι τρόπῳ κοσμούμενος, εὐέντευκτός τε καὶ εὐγλωττός, ἀξείσμοίς τε καὶ χαριεντίσμασι τοὺς κατ' αὐτὸν ὑπερέχων· ὅσον δὲ καὶ εἰς τὴν ἀκρότητα τῶν εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦτο συντελουσῶν διαλέκτων εἰσῆλασεν, Ἑλληνικῆς, φινι, καὶ Γαλλικῆς, Ἰταλικῆς τε καὶ Τουρκοαραβικῆς, ἀγνοεῖ πάντως οὐδεὶς τῶν ἀπάντων· οὐτινος ἀποπεμφθέντος δι' ἐπιταγῆς βασιλικῆς ἐφισυχάζειν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ἀνηγορεύθη μέγας Διερμηνεύς ὁ ἐκλαμπρότατος μπειζαδὲς Ἀλέξανδρος, ἡδὲ Κωνσταντίνου Μουρούζη κατὰ τὸ 1790 ἔτος κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον.

1790. Ὁ ἐκλαμπρότατος μπειζαδὲς Ἀλέξανδρος Μου-

ροῦ ζῆς γίνεται μέγας Διερμηνευτής· ἀνὴρ εἰς ἄκρον παι-
δείας ἐληλακώς, κατ' οὐδὲν λειπόμενος τῆς πατρῴας αὐ-
τοῦ ἀρετῆς καὶ μαθήσεως· χρηστότητί τε τρόπου καὶ θεοσε-
βεῖα σεμνυνόμενος, παρευδοκιμῶν τοὺς κατ' αὐτὸν ἐρα-
μίλλους ὁμογενεῖς ἅπαντας τάτε ἄλλα, καὶ τῇ ἐς ἄκρον
ἐμπειρίᾳ τῶν εἰς τὸ ἀξιοπρεπὲς τοῦτο περίβλεπτον ἀξίωμα
συντελουσῶν φωνῶν, Γαλλικῆς, φινι, Ἰταλικῆς, Τουρ-
κοπερσικῆς τε καὶ Ἀραβικῆς, Ἑλληνίδος τε καὶ Λατινίδος
ἐξησκημένος ἐς τὸ ἀκριβέστατον, βαθύφρων, νουνεχῆς, ἐ-
πισημῶν, πολυμαθέστατος καὶ ἐν πράγμασι πολιτικῶς ἐυ-
επίδοτος· διὸ καὶ ἐπιταγῇ βασιλικῇ συνειλεγμένους τοῖς πρῶ-
τοις μεγιστᾶσι βουλευτῶν τοῦ βασιλείου κράτους συναπε-
σάλη ἔντε Σισυβίῳ καὶ ἐν Ἰασίῳ τῆς Μολδαυίας, συρ-
ρέυσάντων ἐκεῖσε καὶ πολλῶν ἄλλων πρέσβεων τῶν Εὐρω-
παϊκῶν αὐλῶν πραγματεύεσθαι τὰ πρὸς εἰρήνην, ἐν οἷς
καὶ ἀρίζως καὶ σοφῶς βουλευσάμενος τῇ πείρῃ τῶν αὐτοῦ
λόγων, καὶ τῇ τῶν σοφῶν αὐτοῦ ὁμιλιῶν δυνάμει πάντας
ἐξέπληξε καὶ κλέος ἐννέγκατο μέγα, συντελέσας οὐ μι-
κρὸν καὶ τὰ περὶ εἰρήνης μεταξὺ τῆς Ὀθωμανικῆς αὐλῆς
καὶ Γερμανορῶσσων, ἀντ' ὧν ἡρωϊκῶν αὐτοῦ ἄθλων ἐπίλο-
τιμήθῃ ἐκ θείας προνοίας, καὶ βασιλείου νεύματος, δέξασθαι
ἐπαύλῳ ὄντως ἀντάξιον τὴν ἡγεμονείαν τῆς Μολδοβλαχίας,
καταλιπὼν διάδοχον τῆς λαμπρᾶς ταύτης ἀξίας τὸν νεώ-
τερον αὐταδέλφον αὐτοῦ, ἐκλαμπρότατον μπεϊζαδὲν Γεώρ-
γιον Μουρούζην, ὅντα ἐν τῷ βασιλικῷ στρατοπέδῳ, ἐφ' ὅ-
σον ἐπεδήμει ἐν τῇ πρεσβείᾳ, ἐπίτροπον τοῦ ἀξιώματος
αὐτοῦ· ὁ δὲ ἀποποιούμενος τὴν διαδοχὴν, καὶ παραιτού-
μενος ταύτην τακτικῶς τῷ πρεσβυτέρῳ αὐταδέλφῳ αὐτοῦ
τῷ ἐκλαμπροτάτῳ μπεϊζαδῇ Δημητρίῳ Μουρούζῃ, ἐκὰν
ἀέκων μέντοι ἐδέξατο, τῶν ἀδελφῶν ἑκατέρων ἀμφισβη-
τούντων ἐν σάσει ἐπιμόνω εἰς τὸ πείσαι αὐτόν.

1792. Ὁ ἐκλαμπρότατος μπεϊζαδὲς Γεώργιος Μερβέζης υἱὸς
Κωνσταντίνου Μουρούζη ἀνεδείχθη διὰ βασιλικῆς καθάρσεως
Διερμηνεὺς ἐν τῷ στρατοπέδῳ κατὰ τὴν ἀ' Ἰανουαρίου, ἡδὴ
εἰσιόντος τοῦ 1792 ἔτους· ἀνὴρ νέος μὲν τῇ ἡλικίᾳ, γη-
ραιὸς δὲ τὴν φρόνησιν, πεπαιδευμένος ἐς ἄκρον, φιλεπιστή-
μων, χαρίεις, ἀγχινοῦς, καὶ ἐμψυχον ἀγαλμα παντο-
δαπῶν ἀρετῶν, φιλεύμενος ὑπὸ πάντων τῶν ἐν τέλει, καὶ

ὑπερθαυμαζόμενος διὰ τὰ παντὸς ἐπαίνου ἄξια αὐτοῦ προ-
τερήματα, ἐγκρατὴς γλωσσῶν ἱκανῶν, Λατινικῆς, φημί,
Γαλλικῆς, Ἰταλικῆς, Ἀραβικῆς τε καὶ Τουρκοπερσικῆς ἐπὶ
πλείστον ἐξησκημένος, Ἑλληντε ἀκριβῆς, καὶ τῆς ἐκ πεί-
ρας Ἰατρικῆς ἀρκούντως μετελιχῶς. Τούτου δὲ ἀπορρήτοις
αἰτίαις ἀποπεμφθέντος ἡσυχάζειν ἐν τῷ πατρικῷ αὐτοῦ
οἴκῳ,

1794. τῇ κς' Ἰουλίου μηνὸς, ἀνακαλεῖται αὖθις παρὰ τῆς
Πόρτας εἰς ἀναδοχὴν τῆς περικλεοῦς ταύτης ἀξίας ὁ καὶ
ἄλλοτε χρηματίσας ἐφ' ἱκανοῦ μέγας Διερμηνεὺς ἐκλαμ-
πρότατος μπεϊζαδὲς Ἀλέξανδρος Ἰωάννου Καλλιμάχου
υἱός, καὶ ἐνδύεται αὐθιμερὸν τὸ τῆς μεγάλης Ἑρμηνείας
καθάδιον προσάξει τοῦ ἀνακτος. Τούτου δὲ προβιβασθέντος
νεύσει βασιλικῇ εἰς τὸν τῆς Μολδαβίας αὐθεντικὸν θρόνον
κατὰ τὸ αὐτὸν ἔτος,

1795. ἀντικαθίσταται αὖθις Διερμηνευτὴς διὰ βασιλικοῦ κα-
θαδίου ὁ πρόδλίγου χρηματίσας ἐκλαμπρότατος μπεϊζαδὲς
Γεώργιος Μουρούζης· οἷος δὲ τυγχάνει ὁ ἀνὴρ, καὶ ὅ-
σον ἀξιοπρεπῶς κατηγλαΐσαι τοῖς τοῦ περικλεοῦς ἀξιώματος
τούτου ἐξόχοις καὶ ἀξιεπαῖνοις κοσμήμασιν, ἱκανῶς ἀνω-
τέρῳ διείληπται, καὶ τῷ βουλομένῳ ἔξερσιν διαγινῶναι.
Τούτου δὲ τῷ ἐφεξῆς ἔτει 1796 Αὐγούστου ς' ἐκπεσόντος
ταύτης τῆς περικλεοῦς ἀξίας, καὶ πρῶτον μὲν ἀποπεμφθέν-
τος ἐφ' ἡσυχάζειν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, εἶτα μεθ' ἡμέρας ἐν-
δεκα ἐξορισθέντος εἰς Κύπρον,

1796. διεδέξατο αὐθιμερὸν τὴν ἀξίαν τῆς μεγάλης Ἑρμηνείας
ὁ ἐκλαμπρότατος μπεϊζαδὲς Κωνσταντῖνος Ψηλάν-
της, πρῶτος ἐξαδελφός αὐτοῦ· ἀνὴρ κατὰ πάντα τέλειος,
ἐνάμιλλα ἔχων τοῖς σωματικαῖς πλεονεκτήμασι τὰ τῆς
ψυχῆς προτερήματα, ἔμφρων, ὑφίνους, ἐμβριθῆς καὶ εὐ-
έντευκτος, ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων καλῶς παρὰ τοῦ ἰδίου πα-
τρὸς παιδαγωγηθεὶς, καὶ ἐπὶ ποσὸν παντοδαπαῖς ιδέαις
μαθήσεως καὶ ἐπισημῶν ἐλάσας, κατὰ πόθον τῶν τελεωτέ-
ρων, νέος ὢν ἔτι, ἐπὶ τὴν Γερμανίαν ἀφίκετο, ὅπου καὶ πολ-
λοῖς λογάσιν ἀνδρῶν ὁμιλήσας, καὶ ἀνιμνησάμενος ὅσα
ἐν αὐτῷ χρήσιμα ἡγήετο, ἐπὶ τὴν Κωνσταντίνου αὖθις λαμ-
πρῶς ἐπανῆκεν· οἷόν τι ἄγαλμα ἑαυτὸν ἐκ πολυειδῶν χα-
ρίτων χαλκευσάμενος, ὥς τε τοὺς κατ' αὐτὸν ὁμογενεῖς αὐ-

τοῦ πολλῷ τῷ μέτρῳ παρελάσας· τῇ δὲ ἐς ἄκρον ἐμπειρία τῆς τῶν Ἀράβων καὶ Περσῶν φωνῆς, οὐ μόνον τοὺς ἐν τέλει ἅπαντας παρηγάγετο εἰς ἀγάπησιν αὐτοῦ, ἀλλὰ δὴ καὶ τῷ αὐταρχοῦντι ἀρίδιλος ἐγένετο τῇ ἐκδόσει τῆς ἐκπονηθείσης αὐτῷ Ἀραβικῆς βίβλου, καὶ ἀγαστὸν κλέος παρὰ πᾶσιν ἠνέγκατο· ἐκπεπαιδευτο δὲ καὶ τὰς λοιπὰς τοῦ βαθμοῦ τούτου γλώσσας λίαν εὐδοκιμώτατα, Ἑλληνικὴν, φινικί, Τουρκικὴν, Ἰταλικὴν τε καὶ Γαλλικὴν, καὶ τῆς τῶν Γερμανῶν φωνῆς μέτοχος ὢν· ἐς τοσοῦτον δὲ ἀκριθείας τὸ τῆς Διερμηνείας προήγαγεν ἀξίωμα, ὥστε καὶ περαιτέρω τῶν ὄρων τῆς ἀξίας ταύτης ἐκδουλεύσεις τῇ βασιλείᾳ φιλοτίμως ἅμα καὶ πικρῶς ἐκπονηθῆναι τούτῳ, ἐφ' ᾧ καὶ ὑπὲρ Διερμηνεία παρὰ πάντων τῶν ἐν τέλει ἴσχει τὰς τιμὰς περικρτούμενός τε καὶ περιαδόμενος· κατὰ τοσοῦτον μόνον ἐπιλήψιμος, καθ' ὅσον ἐξακανθώσας καὶ περιτραχύνως ἐτι μᾶλλον τὸ τῆς Διερμηνείας ἀξίωμα.

Paris, Le 25 Avril 1818.

Messieurs,

J'ai l'honneur de vous écrire sous les auspices de mon ami Mr. Nicolopoulo, votre Compatriote, et l'un des Bibliothécaire de l'Institut de France à Paris, pour vous prier d'accueillir avec votre obligeance ordinaire la demande qui vous sera faite en mon nom par Mr. Georgiades, Docteur en Médecine, d'insérer dans votre intéressant Journal dit Ἑρμῆς ὁ Λόγιος le prospectus, en langue grecque, de mon Etablissement. L'Institution que j'ai l'honneur de diriger jouit de l'estime des étrangers en général, et de vos Compatriotes en particulier, par le soin continuel que j'ai de répandre la connaissance et le goût de la plus belle de toutes les langues, de la langue grecque des anciens, et même de la moderne. Tous vos Compatriotes, dont j'ai l'honneur d'être connu, ont paru désirer que je fisse connaître plus généralement les ressources qu'offre mon Etablissement pour l'éducation des jeunes Grecs qui pourraient être confiés à mes soins. C'est donc pour répondre à leurs intentions que je vais faire imprimer et publier à Paris, et dans diversses

parties de la Grèce où j'ai des Correspondants, le prospectus grec dont Mr. Georgiadès de Bucharest a la bonté de vous porter une copie.

Mr. Georgiadès m'a fait l'honneur de visiter mon Institution, il est l'intime ami de jeunes Grecs qui ont demeuré ou qui demeurent encore dans ma maison et qui vivent dans l'intimité de ma famille.

L'amitié bien sincère que j'ai conçue pour ceux de vos Compatriotes que j'ai eu l'honneur de connaître jusqu'à présent, et surtout pour ceux que j'ai reçus dans ma famille où ils se sont fait chéris de tous ceux qui ont eu des relations avec eux, me fait un devoir de vous annoncer que je diminuerai volontiers quelque chose du prix que j'ai dû fixer en général pour les conditions de la pension, afin de faciliter à un plus grand nombre de vos jeunes Compatriotes le bienfait de l'Instruction Européenne qui peut devenir si éminemment avantageuse à la patrie commune des Grecs.

J'ai prié Mr. Nicolopoulo de me procurer l'abonnement de *l'Ερμής ὁ Λόγιος*; vous pouvez donc me compter dès à présent au nombre de vos abonnés; j'espère répandre la connaissance de votre Journal parmi les *Φιλέλληνες* de Paris et vous procurer des abonnés.

Veuillez agréer, Messieurs, mes salutations les plus distinguées.

Votre tout dévoué Serviteur,
Isidore Guillet.

Γυμνάσιον ἦτοι Οἶκος Ἀνατροφῆς

ὑπὸ τῇ Ἐπιτασίᾳ τοῦ Κυρίου Ἰσιδώρου Γυλλιέτου, ἀρχιγυμνασιάρχου, πρώην ἐξ ἀπερρήτων καὶ διερμηνέως ἐν τῷ Ὀφφικίῳ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων, προφέσστορος τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Λατινικῆς γλώσσης, διαδόχου τοῦ Κυρίου Λεπέτρου.

Hôtel de Joyecese Rue St. Louis No. 9

Au Marais, Paris.

Τὸ γυμνάσιον τοῦτο γνωστὸν εἰς τὸ Παρίσιον καὶ ἐν ὑπο-

λήφει πρὸ σαράντα ἤδη χρόνων εἰς πολλὰ εὐκράτου καὶ ἡσυχον μέρος τῆς πόλεως, κεῖται πλησίον τοῦ βασιλικοῦ Λυκείου ὀνομαζομένου Charlemagne, (Καρόλου τοῦ μεγάλου) ὅπου ἔ-
λα τὰ ἐπισημονικά καὶ φιλολογικὰ μαθήματα παραδίδονται.
Ἐν εὐρύχωρον καὶ μὲ δένδρα ζολισμένον περιβόλιον, μὲ τὸ
Γυμνάσιον συννησμένον, γῆν ἔχον ὁμαλὴν καὶ ἀμμάδῃ, χρη-
σιμεύει εἰς σωματικὴν τῶν μαθητῶν ἄσκησιν καὶ διάχυσιν.
Εἰς ὥρας τῆς ἡμέρας ἐπὶ τοῦτο διωρισμένης, ἡγουν μετὰ τὸ
πρωῖνον φαγητὸν, τὸ γεῦμα καὶ τὸ δειλινόν, οἱ μαθηταὶ γυ-
μνάζονται εἰς αὐτὸ παίζοντες παιγνίδια ἀκίνδυνα καὶ σωμα-
τωφελῇ, παρόντων πάντοτε τῶν διδασκάλων διὰ τὴν εὐταξίαν.

Ἀφ' οὗ προετοιμασθῶσιν οἱ μαθηταὶ εἰς τὰ σοχειώδη μα-
θήματα εἰς τὴν ἡλικίαν των καὶ εἰς τὴν κατάληψίν των ἀνά-
λογα, ζέλλονται ὅτις τῆς ἡμέρας εἰς τὸ ἄνα εἰρημένον Λύκειον
εἰς ἀκράσιν τῶν ἐκεῖ μαθημάτων, ἀρχίζοντες ἀπὸ τῆς τά-
ξεως εἰς ἣν παραδίδεται ἡ Ἑλληνικὴ, Λατινικὴ καὶ Γαλλικὴ
Γραμματικὴ ἕως τῆς τάξεως τῆς Ῥητορικῆς, Μαθηματικῆς, Λο-
γικῆς, Φυσικῆς καὶ Χημίας. Ἐκτὸς αὐτῶν τῶν κοινῶν μαθη-
μάτων τοῦ σχολεῖς, διδάσκονται καὶ εἰς τὸ Γυμνάσιον αἱ
ἀναγκαίστεραι μετὰ τῶν νεωτέρων γλωσσῶν, ἡγουν ἡ Ἀγ-
γλική, Γερμανικὴ, Ἰσπανικὴ, Ἰταλικὴ, Νεοελληνικὴ, καὶ
Γαλλικὴ· ὅθεν τὸ φροντιστήριον τῆτο συμβάλλει ἐπίσης καὶ εἰς τὰς
Γάλλας, ὅσοι σκοπὸν ἔχουσι νὰ ἀποκαταστήσωσι τοὺς ἑαυτῶν
εἰδήμονας τῶν παλαιῶν καὶ τωρινῶν γλωσσῶν, καὶ εἰς τοὺς
ξένους, ὅσοι χρειᾶν ἔχουσι νὰ τελειοποιηθῶσιν εἰς τὴν μητρό-
πολιν τῆς Γαλλίας· Περιτὸν εἶναι ν' ἀναφέρωμεν τὰ ἐπίσημα
καὶ πολυάριθμα βραβεῖα, ὅσων οἱ μαθηταὶ τούτου τοῦ Γυ-
μνασίου ἐφάνησαν ἄξιοι εἰς ὅλον τὸ διάστημα τριάντα χρό-
νων καὶ ἐπέκεινα, εἰς διαφόρους γενικὰς ἐξετάσεις συγκροτη-
θείσας, τόσον εἰς τὸ παλαιὸν τῶν Παρισίων Πανεπιστήμιον,
ὅσον καὶ εἰς τὴν Βασιλικὴν Ἀκαδημίαν τῆς Φράνσας, ἐξ ὅτου
ἔσυστήθη.

Οἱ προκομενέστεροι μετὰ τῶν προφεσσόρων ταύτης τῆς
βασιλευούσης παραδίδουν εἰς τὸ Γυμνάσιον τὰς ἐλευθέρας
τέχνας, ἡγαν, Μουσικὴν εἴτε διὰ φωνῆς εἴτε δι' ὀργάνων, γρα-
φικὴν, χορὸν, διαξηρισμὸν, καὶ κολύμβημα· ἡ διδασκαλία καὶ
γύμνασις τῆ κολυμβήσματος γίνεται τὸ καλοκαίριον εἰς δημό-
σιον σχολεῖον ἀπὸ διδασκάλους κολυμβιστῶν· ἡ τιμὴ αὐτῶν

τῶν ἐλευθέρων τεχνῶν δὲν ἐμπεριέχεται εἰς τὴν εἰς τὸ φροντιστήριον χρονικὴν καταβολήν, ἀλλὰ πληρόνεται ἰδιαίτερώς πρὸς δεκαοκτὼ φράνκα τὸν μῆνα, ἐκτὸς μόνον τοῦ κολυμβίσματος, τοῦ ὁποῖου πληρόνεται 3 φράνκα τὸ μάθημα.

Ἡ πρὸς τὸ Γυμνάσιον πληρωμὴ τῶν μαθητῶν, δι' ὅσους εἶναι νεώτεροι τῶν 13 χρόνων εἶναι φράνκα 1200 τὸν χρόνον, δι' ὅσους δὲ εἶναι ἐπέκεινα αὐτῆς τῆς ἡλικίας χίλια πεντακόσια. Ἐμπεριέχονται δὲ εἰς αὐτὴν τὴν ποσότητα ὅσα χρεωρεῖται νὰ πληρώσῃ ὁ μαθητὴς εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Γαλλίας καὶ εἰς τὸ βασιλικὸν Λύκειον συμποσέμενα 120 ἕως 150 φράνκα τὸν χρόνον· οἱ μαθηταὶ πρὸς τούτοις ἀγοράζουσιν ἐξ ἰδίων τῶν ὅσα βιβλία τοὺς χρειάζονται.

Εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστης τριμηνίας πληρόνεται πρὸς τὸν γυμνασιάρχην τὸ τεταρτημόριον τῆς χρονικῆς ποσότητος, ὡς ἄνωθεν, καὶ μετὰ τὴν πληρωμὴν δίδεται ἡ συνήθης ἐξόφλησις. Οἱ γονεῖς ἢ ἐπίτροποι τῶν μαθητῶν εἶναι ἐλεύθεροι νὰ ἀνταποκρίνονται μὲ τὸν γυμνασιάρχην ἕκαστος εἰς τὴν γλῶσσαν του.

Ὁ μαθητὴς πληροῦει κατ' αὐτὴν τὴν πρώτην εἴσδεον εἰς τὸ φροντιστήριον 36 φράνκα διὰ τὰς δούλους, καὶ πρὸς τοῖς φράνκα 175 διὰ μίαν καὶ μόνην φορὰν διὰ τὸν κράββατον μὲ ὄλην του τὴν παρασκευὴν πρὸς ἀνάπαυσίν του, μὲ καθαρά σινδόνια ἅπαξ τοῦ μηνὸς ἢ καὶ συχνότερον.

Τετράκις τῆς ἡμέρας τρώγουσιν οἱ μαθηταί· τὸ πρῶτον φαγιτὸν δίδεται εἰς τὰς 8 ὥρας τῆς ἡμέρας, τὸ γεῦμα εἰς τὴν 1 μετὰ τὸ μεσημέριον, τὸ δειλινὸν εἰς τὴν 4 καὶ τὸ δεῖπνον εἰς τὴν 8. Ἡ τροφή εἶναι ὑγιεινὴ καὶ πλουσιοπάροχος, συνίσταται δὲ ἄλλοτε εἰς κρέας βραστὸν καὶ ψιτὸν, ἄλλοτε εἰς ὀφάρια, ὄσπρια, αὐγά καὶ ὀπώραν. Δώδεκα ὥραι ἐκ διαλειμμάτων ἀφιερώνονται καθ' ἡμέραν εἰς τὴν σπουδὴν· ἐξυπνῶσιν οἱ μαθηταὶ τὸ πρῶν εἰς τὰς 5½ ὥρας καὶ κοιμῶνται τὰς 9 τὴν νύκτα. Τὴν Πέμπτην οἱ ὑποδιδάσκαλοι τοὺς περιδιαβάζουν εἰς τῆς πόλεως τὰ προάξεια, εἰς τὰ σύνδενδρα ἄλση καὶ εἰς τὰς τερπνὰς πεδιάδας. Τὴν Κυριακὴν λειτεργαῖνται εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ μετὰ τὴν ἱερὰν ἀκολουθίαν ἄλλοι πιγαίνουν εἰς τοὺς γονεῖς των ἢ εἰς τοὺς πρὸς οὓς εἶναι συνημένοι πάντοτε συναδευμένοι· οἱ δὲ λοιποὶ εὐγαίνουν εἰς τὸν περίπατον καθὼς καὶ τὴν Πέμπτην. Οἱ κοινοὶ κοιτῶνες τῶν μαθητῶν, ὅπου ἔχει ὁ καθείς τὴν κλίνην του, καὶ ὅπου κοιμῶνται διὰ τὴν εὐταξίαν καὶ οἱ ἴδιοι ὑποδιδάσκαλοι, εἶναι εὐρύχωροι· οἱ ἀνήλικοι μαθηταὶ ἀπὸ 7

ἕως 11 χρόνων κοιμῶνται κατὰ μέρος προσεχόμενοι καθὼς πρέπει ἀπὸ ἐξεπίτηδες παραμάννας καὶ με ὅλην τὴν μητρικὴν φροντίδα ἐπιμελούμενοι ἀπὸ τὸν οἰκοδεσπότην καὶ οἰκοδέσποιναν. Εἰς τοὺς ἀνηλίκους αὐτοὺς μαθητὰς δίδεται τὸ πρῶτον εἰς τροφὴν γάλα ζεσὸν ἢ ζωμίον.

Ἡ συμβία τοῦ Κυρίου Γυλλιέτου, μήτηρ καὶ τροφὸς ἡ ἰδία ἐξ τέκνων ὑγειοῦς κράσεως, δεικνύει εἰς τοὺς μαθητὰς μητρικὴν τῷ ὄντι φροντίδα· παρευρίσκεται πάντοτε ἐν καιρῷ τοῦ γεύματος καὶ τοῦ δεῖπνου, καὶ ἡ ἰδία μοιράζει τὰ φαγίτα κατὰ τὴν χρεῖαν καὶ ὄρεξιν ἑκάστου.

Μόλις ἀρχίζει τὸ τρίμηνον, ὁ μαθητὴς χρεωστῇ ὁλόκληρον τὸ τεταρτημόριον τῆς χρονικῆς πληρωμῆς, ἐκτὸς μόνον ἂν προειδοποίησιν τὸν γυμνασιάρχην περὶ τῆς ἀναχωρήσεώς του τοῦλάχιστον πρὸ ἑνὸς μηνός.

Ἀναγκαῖον εἶναι οἱ γονεῖς τῶν ξένων μαθητῶν νὰ διορίσωσιν τινὰ ἐπίτροπον κάτοικον εἰς τὸ Παρίσιον, διὰ νὰ ᾔναι αὐτόπτης, πῶς τὸ Γυμνάσιον φροντίζει διὰ τὴν ὑγείαν καὶ τὴν προκοπὴν των, νὰ πληροφορῇται περὶ τῆς ἐπιδόσεώς των καὶ ἠθικῆς πολιτείας, καὶ τακτικῶς νὰ καταβάλλῃ τὸ τριμηνιαῖον, εἰς ἀνωτέρω εἶπομεν. Ἀπαξ τῆς ἐβδομάδος κατὰ τῶν προφασσέων τὴν ἀναφορὰν γίνονται ἀποδεικτικὰ ἔγγραφα περὶ τῆς διαγωγῆς, ἐπιμελείας, κλίσεως, χαρακτῆρος, ἡθῶν κ. τ. λ. ἑκάστου μαθητοῦ· ἀντίγραφα τούτων στέλλονται ἑκάστῳ τρίμηνον εἰς τοὺς γονεῖς των ἢ ἐπιτρόπους καὶ τὰ πρωτότυπα σώζονται πάντοτε εἰς τοῦ Γυμνασίου τὰ ἀρχεῖα εἰς παντοτεινὴν ἀπόδειξιν καὶ μαρτυρίαν καὶ εἰς μεταχείρισιν τῶν συγγενῶν των.

Ἀγκαλὰ ἐπίσης κοινὰ εἰς τοὺς μαθητὰς ὅλα τοῦ Γυμνασίου τὰ μαθήματα, ὅταν ὁμως οἱ γονεῖς εἰδοποιήσουν τὸν γυμνασιάρχην, εἰς ποῖον ἐπάγγελμα μελετῶσι νὰ ἀφιερῶσιν τοὺς ἡμέρας των, τότε ἡ ἀγωγή τοῦ νέου ἀποτείνεται εἰς τὸν εὐθὺν σκοπὸν αὐτοῦ τοῦ ἐπαγγέλματος.

Οἱ μαθηταὶ κατηχοῦνται κατὰ τὰ ἔθιμα τῆς πατρικῆς των θρησκείας, τὰ τέκνα τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καθὼς καὶ τῆς τῶν Προτεστάντων, παρευρίσκονται ὅλας τὰς Κυριακάς καὶ λοιπὰς ἐπισήμους ἑορτὰς εἰς τὰς ἱεράς ἀκολουθίας, αἱ ὁποῖαι ἐκπελοῦνται εἰς τοὺς ναοὺς ἑκάστου δόγματος ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς διοικήσεως καὶ τῶν περὶ ἀνεξίθρησκείας νόμων· μεταξύ τῶν ἄλλων εὐρίσκονται καὶ Ἐκκλησία καὶ ἱερεῖς τοῦ Γραικ-

καὶ δόγματα, ὅπου γίνεται τὴν Κυριακὴν καὶ τὰς ἑορτὰς ἡ συνήθης ἱεροπραξία.

Ὁ μαθητὴς εἴτε ἀρρώσθησιν εἴτε ἀνεμπορέσῃ μεταβαίνει εἰς ἄλλο μέρος τῆς οἰκίας τὸ πλέον ὑγιεινὸν καὶ παντὸς θορύβου καὶ ταραχῆς ἐλεύθερον, ὃ ἱατρὸς τοῦ Γυμνασίου κατ' ἡμέραν τοὺς ἐπισκέπτεται, τῆς νοσηλιτεύσεως ἡ ἐπισασία εἶναι τὸ ἔργον μιᾶς γυναικὸς ἀξίας τιμῆς καὶ διὰ τὴν ἡλικίαν τῆς καὶ διὰ τὴν ἐμπειρίαν τῆς, ἡ ὁποία ἀκολουθεῖ τοῦ ἱατροῦ τὰς παραγγελίας συμβουλευμένη, ὅταν ἡ χρεια τὸ καλῆσιν, ἀπὸ ὑπηρετρίας.

Ὁ Γυμνασιάρχης εὐκολύνει τῶν μαθητῶν τὴν εἰς τὰς μεγάλας Ἀκαδημίας εἴσοδον, ὅταν ἐνδυναμωθέντες εἶναι ἱκανοὶ νὰ γίνουν τῶν ἐκεῖ παραδιδόμενων μαθημάτων ἀκροαταί, ἡγοῦν Ἰατρικῆς, Ἀνατομίας, Στατικῆς, Νομικῆς, Φυσικῆς Ἱστορίας, Βοτανικῆς, Κώδικος νομικοῦ, Φυσικῆς, Χημίας, ἀρχαιοτήτων καὶ τῶν λοιπῶν· καθεὶς μαθητὴς τότε ἔχει εἰς τὸ Γυμνάσιον κατὰ μέρος τὸν οἰκίσκον του καὶ μὲ πεντακυσίων φράγκων προσθήκην πληρωμῆς τὸν χρόνον, ἀντὶ νὰ γεύηται εἰς τῶν μαθητῶν τὴν κοινὴν τράπεζαν γίνεται ὁμοτράπεζος τοῦ Γυμνασιάρχου, τοῦ ὁποίου ἡ πολυαριθμὸς φαμίλια μὲ τὰς πρὸς αὐτὸν φιλαφροσύνας καὶ περιποιήσεις τοῦ ἀνακρυφίζουν τῶν συγγενῶν καὶ τῆς πατρίδος τὴν φέρουσιν.

Ὁ μαθητὴς ἐκτὸς τῶν χειμωνικῶν καὶ καλοκαιρινῶν ἐνδυμάτων, ὅσα τρέπουσιν εἰς νέον καλογεννημένον, πρέπει νὰ φέρῃ εἰς τὸ Κοινόβιον διὰ μεταχειρίσιν του χουλιάρωμαχαιροκήρουνα ἀσημένια καὶ ποτήριον ὁμοίως ἀσημένιον. Ὁ γυμνασιάρχης (ὅταν καὶ καθὼς διορισθῇ ἀπὸ τοὺς γονεῖς ἡ ἐπιτρόπους των) φροντίζει νὰ τοὺς ἀγοράσῃ εἴτε ἐνδύμα εἴτε βιβλίον ἢ ἄλλο ὅ,τι τοὺς χρειασθῇ ἢ νὰ δίδῃ καὶ λιανοῦξοδα ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν.

Ἡ εἰλικρινὴς ὑποδοχὴ καὶ φιλόφρων δεξίωσις, ὅσιν καὶ ἐοικοδεσπότης καὶ ἡ οἰκοδέσποινα δεικνύουσι εἰς τοὺς μαθητὰς, γίνεται γνωστὴ πρὸς τοὺς Γραικοὺς, ὅσοι ἐπιθυμοῦσι νὰ παιδεύσωσιν εἰς τὰ Παρίσια, τὸ κέντρον πάσης παιδείας καὶ γνώσεως, ἀπὸ διαφόρους ὁμογενεῖστων ἐπισήμους διὰ τὴν σοφίαν των, εἰς τοὺς ὁποίους ὁ Κύριος Γυλλιέτος εἶναι κάλλιπα γνωστὸς, μάλιστα ἀπὸ τοὺς νεωτέρους συμπατριώτατων, οἱ ὅποιοι ἢ διέτριψαν ἢ διατρίβουν εἰς τὸ Γυμνάσιον ἀκόμη συζῶντες ὡς οἰκιακοὶ τοῦ γυμνασιάρχου καὶ τῆς συνοδίας του.